LKA

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 36 — 1978 m. RUGSĖJO—SEPTEMBER 6 d. — CANADA – MONTREAL – (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

NAUJAS KENYJOS PREZIDENTAS

Mirus Kenyattai, prezidento pareigas 90-čiai dienų perėmė Moi. Jis kreipėsi į visus, pagirdamas, kad kraštas laikėsi blaiviai ir protingai mirus Kenyattai; įspėjo, kad iki rinkimų spalio 6 d. bus pavojingas laikas vidaus taikai ir kvietė visus būti budriems ir neleisti kilti neramumams. Moi taip pat pabrėžė, kad jis netoleruosiąs susiskaldymų gentimis, politinio ar asmeninio kulto. Prašė laikytis asmens ir religinių laisvių ir ypač, teisinio objektyvumo.

Kreipdamasis į užsienį, Moi ragino, kad ir toliau palaikytų Kenyją sunkiame laikotarpyje, užtikrino, kad ir toliau bus pageidaujamos ir apsaugojamos užsienio investacijos.

Finansų ministeris Kibaki savo žodyje pažymėjo, kad Kabinetas išreiškia ir patvirtina lojalumą prez. Moi ir kviečia visus kenyjiečius padaryti tą patį.

Atrodo, kad Moi bus patvirtintas prezidentu ir taip išvengta ilgų kovų dėl šio posto.

GINČIJASI VIETNAMAS IR KINIJA

Prieš 33 metus velionis Ho-Chi-Minh, stovėdamas priešais milžinišką Hanoi sostą, paskelbė Vietnamo nepriklausomybę nuo Prancūzijos, cituodamas iš Amerikos Nepriklausomybės Akto, kad visi žmonės yra sukurti lygūs, kad jie turi prigimtą teisę gyventi, būti laisvi ir siekti laimės.

Po dviejų karų- su Prancūzija ir su Amerika, Vietnamas pakliuvo į ginčus dėl sienų su Kambodija ir persimėto aštriais pasisakymais su Kinija.

Šiais metais, švęsdami savo nepriklausomybę, paradavo galingais ginklais ir aštriais žodžiais prieš Kiniją, kaltindami ją manipuliavimu 160.000 etninių kiniečių, gyvenusių Vietname, kad iš ten bėgtų; taip pat nedraugiškos politikos vedimu prieš Vietnamą.

Vietnamas bando ieškoti geresnių santykių su savo buvusiu priešu- Amerika...

APSIAUSTIES STOVIS ČILĖJE

Čilės karinė valdžia paskelbė apsiausties stovį didžiausiose pasaulio vario kasyklose Chuquicamata, kuriose dirba apie 10.000 darbininkų. Kai kurie jų buvo areštuoti, nes kėlė neramumus.

NICARAGUA NERAMI

Anastazio Samoza, Nicaragua valstybės prezidentas, norėdamas išlaikyti savo valdžią ir numalšinęs pasipriešinimus ir riaušes, kuriose dalyvavo ypač jauni ir net paaugliai, areštuoja šimtais streikuojančių, kurie tokiu būdu reiškia nepasitenkinimą.

Skundžiamasi, kad Somozos šeimos dinastija permažai kreipia dėmesio į gyventojų socialinius reikalus.

RUSŲ KOSMONAUTAI ŽEMĖJE

Du rusų kosmonautai savaitę vizitavo Salyut 6 erdvėlaivio laboratoriją ir grįžo namo, nusileidę Kazachstane ir sutikti kaip herojai.

Salyut 6 tikslas- sumušti ilgojo išsilaikymo erdvėje rekordą.

PRIEŠRINKIMINĖ VEIKLA

Premjeras Trudeau paskelbė spalio 16 d. priešrinkiminiams kandidatams rinkti, kurių susidaro 15, todėl manoma, nežiūrint opozicijos spaudimo, kad šį rudenį visuotinų rinkimų nebus. Pagal įstatymą, Trudeau turi teisę laukti dar 10 mėnesių.

Min. pirm. P. E. Trudeau V. Vokietijos sostinėje, belaukiantis kanclerio Helmut Schmitd su Prancūzijos prez. Giscard dEstaing, JAV prez. J. Carter, Italijos min. pirm. Giulio Andreoffi ir Vokietijos prez. Walter Sceel. (Patogiau ir geriau vasaros karščiuose). (Foto: "Ottawa Jurnal")

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

BENDRUOMENYBĖS

TAUTOS FONDAS IR JO ORGANIZACIJA

Jungtinėse Amerikos Valstybėse, New Yorke, randasi Tautos Fondo centrinės institucijos: valdyba ir taryba. Kitose valstybėse veikia kraštų Tautos Fondo atstovybės, kurių žinioje yra krašto apylinkių atstovybės ir įgaliotiniai. Tokiu būdu kiekvienas lietuvis, norintis savo auka prisidėti prie Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto uždavinių vykdymo-šešiomis kalbomis ELTOS informacijų leidimo, Lithuanian Information Service anglų kalba skubaus "news release" TV, radio stotims, laikraščiams žinių perdavimo, prie reikalingos kitos informacinės medžiagos ruošimo, politinių knygų leidimo ir memorandumų vyriausybėms ruošimo bei dalyvavimo tarptautinėse konferencijose, prie mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje daromų skaudžių skriaudų dokumentavimo, disidentų ir politinių kalinių gynimo ir kitų darbų- gali savo auką siųsti tiesiai Tautos Fondui New York'an, arba kraštų ir apylinkių atstovybėms ar įgaliotiniams.

JAV Valstybėse Tautos Fondas yra reikalingas daugiau atstovybių ir įgaliotinių. Ypatingai vakarinėse valstijose. Galintieji talkininkauti prašomi rašyti Tautos Fondui, P. O. Box. 21073 Woodhaven, N. Y. 11421.

Anglijoje - TF įgaliotinis yra J. Vilčinskas, Venezueloje - inž. Vl. Venckus, New Zelandijoje V. Varkalis. Iš Mont Eden, N. Zelandijos, P. Šimkus atsiuntė TF-ui savo stambią auką- daugiau kaip 2.000 dol. Australijoje Viktorijoje TF atstovybę sudaro: pirm. kun. Pr. Dauknys, ižd. F. Ročius, sekr. B. Tamošiūnienė, nariai-A. Pocius, Melburno LB p-kas St. Šiuškus ir V. Žiogas.

Australijoje Sydney TF atstovybę sudaro: pirm. kun. P. Butkus, vicep. J. Slavėnas, sekr. J. Viteikis, ižd. A. Kramilius, nariai-P. Protas ir J. Černiauskas. Stepas Jarembauskas atsiuntė TF-ui savo stambesnę auką ir svarbius patarimus, kurie bus greit apsvarstyti.

Kanadoje yra TF atstovybė. Ji turi apylinkių atstovybes ir apylinkių įgaliotinius. Kanados lietuviai kasmet suaukoja VLIKo darbams finansuoti daugiau kaip trečdalį visų TF aukų. Šis kanadiečių lietuvių solidarumas VLIK-ui yra žinomas ne tik Kanadoje, bet visuose laisvuose kraštuose ir okupuotoje Lietuvoje.

Tautos Fondui Kanadoje aukas renka Toronte esanti TF atstovybė: p-kas J. Vaičeliūnas, vicep. A. Firinavičius, sekr. V. Montvilas, ižd. A. Žilėnas, teisinis patarėjas A. Puteris, nariai-A. Patamsis iš Hamiltono, G. Rugienis iš Tillsonburg'o ir L. Eimantas iš London, Ont.

Kanadoje yra trys apylinkių atstovybės:

1. Toronto -pirm. A. Firavičius, 6 Constance str., Toronto, Ont. M6R 1S4, tel: 535-9864;
2. Hamiltono- pirm. A. Patamsis, 7 Oakbridge Dr., Stoney Creek, Ont.;
3. Montrealio - pirm. H. Adamonis, 5495 Coolbrook ave, Montreal, Que, H3X 2L3.

Didžiulį aukų rinkimo darbą Kanadoje atlieka TF apylinkių įgaliotiniai:

1. Delhi- Tillsonburg- G. Rugienis, 39 Parkwood Dr., Tillsonburg, Ont.;
2. Windsor- E. Pakauskienė, 3025 Longfellow Ave, Windsor, Ont.;
3. Winnipeg - J. Demereckas, 507 Elgin Ave. Winnipeg, Mann. R3A 0L2;
4. Vancouver- B. Radzevičius, 115 West 39 ave. Vancouver, B. C.
5. London- L. Eimantas 1496 Mardell Place, London, Ont. N5V 1W9;
6. Sault Ste. Marie - J. Gasperienė, 288 Patrick str. Sault Ste Marie, Ont., P6C 3Y8;
7. Oakville - A. Vaičeliūnas, 421 St. Augustine Dr. Oakville, Ont.;
8. St. Catharines- J. Skeivalas, 4 Garnet str., St. Catharines, Ont.;
9. Calgary-Pr. Gluosnys, 823 - 21 Ave. S. F. Calgary, Alta, T2G 1M9;
10. Rodney- J. Statkevičius, R. R. 3 West Lorne, Ont. N0L 2P0;
11. Cambridge -J. Zareckas, 235 Montrose Str., S. Cambridge, Ont. N3H 2J3.

Sudbury, Welland, Ottawa, Edmonton ir Thunder Bay vietovėse TF aukas renka Kanados Lietuvių B-ės Apylinkių Valdybos.

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje adresas: 170 Indian Rd., Toronto, Ont. M6R 2W1, tel. (416) 534-2501.

•

Popiežius Jonas -Paulius I - atsisakęs karūnos.

JAV PREZ. JIMMY CARTER CAMP DAVID

Prezidentas Carter'is šią savaitę sukvietė Egypto prez. Sadat ir Izraelio premjerą Begin į Camp David, Maryland kalnuose, tartis dėl galutinio sprendimo Viduriniųjų Rytų problemoms. Iki dabar įvairios derybos nedavė tinkamo sprendimo taikai. Šį kartą asmeniškas prez. Carter'io dalyvavimas yra nemažas bandymas pačiam prezidentui ir tikrai paskutinė galimybė taikai. Visi linki jam pasisekimo. Ir stato gąsdinantį klausimą -Kas bus, jei nepavyks?

MONTREALIO MOKYKLOS PRADEDA DARBĄ

Apie 273.000 vaikų grįžta į mokyklos suolus naujam mokslo sezonui. Apie 3.000 jų dar turės problemų dėl kalbos įstatymo Bill 101.

RCMP SEKASI

Paskutinę savaitę RCMP išaikino du didelius narkotikų platinimo lizdus, padarė apie 80 kratų, suėmė keletą nusikaltėlių ir konfiskavo narkotikų apie pusantro milijono dolerių vertės.

Narkotikais prekiavo daugiausia iš Montrealio Pietų Pakrantės- Longueil, Brossard, St. Hubert, St. Lambert ir Greenfield Parko.

PASIŽYMI LIETUVIAI SPORTININKAI

JAV-se vykstančiose teniso pirmenybėse, Vitas Gerulaitis nelengvame žaidime sumušęs Prancūzijos teninininką Pascale Portes, atsirado IV-oje vietoje.

Čekoslovakijoje vykstančiose žaidynėse Vilma Bardauskienė sumušė savo pasaulinį rekordą šuolio į tolį. Sovietai, žinoma, nepažymi, kad ji yra lietuvė ar bent iš Lietuvos...

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL-va naujiems skaitytojams siuntinėjama už pusę prenumeratos kainos. Laukiame užsisakymo su pinigais!

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Visuomeniniams Reikalams vice-pirm. L. Girinis-Norvaiša,
11 Apple Hill Rd., Baie D'Urfe, P.Q. H9X 3G7

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George Street, La Salle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje – $ 12.00, visur kitur – $ 13.00. Rėmėjo prenumerata nuo $ 18.00. Atskiras numeris 35 ct. Adreso pakeitimas 50 ct.

Ps. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba Leidykla neatsako.

Redaktorius Pr. Paukštaitis

ADRESAS: 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4. Tel. (514) 366-6220.

Tautos Šventė neturėtų būti pamiršta

Emigracijos lietuviams labai įprasta minėti nepriklausomybės atgavimo šventę vasario 16 -ją, kurią pamini visos, net ir mažiausios kolonijos. Bet esame turėję ir kitą šventę, nė kiek nemenkesnę, tai Tautos Šventę, rugsėjo 8 d., kuri net senesnė už vasario 16-tąją. Jei valstybė nebūtų rusų pavergta prieš pirmąjį pasaulinį karą, tai vasario 16-tosios šventės nebūtų. Bet tautos diena gali būti švenčiama be pertraukų, net ir pavergtoje valstybėje. Save vertinanti tauta turi bent kartą metuose prisimninti kas ji tokia, kas jos ainiai, iš kur atsibastę ir kokie jos uždaviniai, kaip tautos.

Jaunimui ši šventė, gal būt, būtų daugiau suprantama ir įdiegtų daugiau patriotiš - kumo, negu kiti minėjimai. Gyvendami išeivių gyvenimą, kada jau dauguma jaunosios kartos ir net dalis senosios "nutrupėjo" mūsų nenaudai, labai pravartu prisiminti ne tik tai, kad buvome nepriklausoma valstybė, kuri žuvo, bet ypatingai, tai kad esame tauta, kuri niekad nežus ir esame viena seniausių šiaurės Europoje. Išeivijoje svarbu įdiegti tautinio išdidumo jausmą jaunąjai kartai, jei norime juos sau išlaikyti.

Toks atsinaujinimas pertinkamą minėjimui paruoštą paskaitą, gal dar pavaizduotą filmo vaizdais iš tautos gyvenimo, tikrai visiems pakeltų nuotaiką. Minėjimą užbaigus Tautos Himnu, ... iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia... Jaunesnieji klausytojai : sūnūs ir dukros pasijustų, kad ir jie yra lietuvių tautos nariai.

G. Adomaitienė

Vytautas Didysis prie Juodųjų Jūrų — J. Juodžio piešinys

PANORAMA

MES IR AMERIKOS POLITIKA

Dažnai skaitome lietuviškoje spaudoje nusiskundimus, priekaištus ir net gana aštrius pasisakymus prieš Amerikos politiką. Tie pasisakymai šiek tiek padeda ir mums: palengviname tulžį. Tie amerikiečiai, kurie vienaip ar kitaip mūsų pasisakymus seka, labai jau tuo patenkinti būti negali. Jiems darosi aišku, kad mes lietuviai per daug laiko neskiriame gilesnės prasmės Amerikos reikalms.

Amerika pati žino savo klaidas, padarytas karui baigiantis ir jam pasibaigus. Anglų imperija subyrėjo, tarytum kortų namelis, Prancūzija neteko savo jėgos, o tie kraštai, juk geriausi Amerikos sąjungininkai. Po Watergate, Amerikai susilpnėjus, mes vis reikalavome kad Amerika išvaduotų Lietuvą. Savaime aišku, kad jie leido reikalauti, atydžiai klausėsi mūsų veiksnių, diplomatų, įvairių atstovų (neretai besivaržančių dėl to atstovavimo) ir gal todėl paveda išklausyti vis mažesniems pareigūnams. Tas, tačiau, didesnės reikšmės nesudaro. Tai Helsinkio konferencijos paseka, o gi ir Belgrado konferencija vis aiškiau išryškino, kaip apgaulingas sovietų triukas dar labiau nori užveržti varžtus ant pavergtų tautų rankų.

Negalima sakyti, kad tos konferencijos neatnešė jokios naudos. Atnešė ir gana didelės. Sovietai turėjo progos dar sykį visam pasauliui įrodyti, kad ji negali nė pati savo sukurtų sutarčių laikytis. Žmogaus teisių reikalas jai sudavė patį didžiausią smūgį. Visų tautų ir visų politinių partijų, išskiriant komunistų, ji buvo apkaltinta dėl žmogaus teisių nesilaikymo. Ji – sovietų Rusija! Iki to laiko vaizdavusi save pasaulio akyse, kaip nuskriaustųjų ir pavergtųjų užtarėja...

Tuo būdu kaukė nutraukta nuo veido. Šiandieną sovietų Rusija, ar kaip bevadinsi– –Sovietų Sąjunga, nebėra jokia sovietų ir jokia sąjunga, bet paprastai Rusija ir dar imperialistinė, kaip ir carų imperijos laikais.

Iš tikrųjų taip ir yra. Į "Sąjungą" tautos buvo suvarytos ne kokia nors sutartimi, bet plikais durtuvais. Jokių nėra nė sovietų – tarybų, nes visas atstoja vienas Kremliaus "cariukų" žodis. Vadindami "Sąjunga" ir mes implikuojame mūsų tautą, jog ji yra tarytum kokioje sąjungoje, gi kokiu būdu ji į tą "sąjungą" pateko visi labai gerai žinome...

Dabar Amerika jau atsigauna, tad gali ir mums daugiau padėti. Deja, iki pilno atsigavimo dar geras kelio galas. Amerikos visuomenė dar nepasitiki savo politikais, o be to pasitikėjimo politikai kaip be rankų. Tokia yra Amerikos sistema ir nieko jai negalime padaryti, nebent formuoti jos opiniją. O formuoti padeda pats gyvenimas. Juo jis amerikiečiui sunkesnis, juo pavojingesnis, tuo jo akys šviesesnės. Šio menko rašėjo gana gausūs laiškai angliškoje spaudoje jau prieš 10 metų akis trynė, kad laisvo pasaulio, su Amerika priekyje, išeitis yra išnaudojimas rusų – kinų santykių suirimo. Menkas tas žodis, bet daugiau tokių gyvenimo faktų, be abejo, gali turėti reikšmės. Tie santykiai vis eina blogyn. Šiandieną ne tik Amerika gretinasi už Kinijos nugaros, bet taip pat ir kitas mirtinas rusų priešas, Japonija. Japonija pramoniniu atžvilgiu yra tiek galinga, kad gali karo atveju aprūpinti Kiniją visais ekonominiais reikmenimis. Anglija viešai skelbia, kad Kinijos ir Anglijos priešas yra tas pats ir jis sėdi Kremliuje. Dabar anglų tankų ekspertai moko kiniečius valdyti pačius moderniškiausius tankus. Prancūzija teikia Kinijai naujausias technologines žinias. Amerika žada Kinijai suteikti naujausius ginklus.

Tiesa, kad jokiu komunizmu negalima pasitikėti, kad komunizmas visur tas pats, bet kinų, jugoslavų, dabar net rumunų komunizmas yra jau parodęs visai ką kitą. Vieni kiečiau, kiti silpniau, bet veda kovą prieš rusišką komunizmą, o pavergtiems, to ir tereikia. A. Solženyčinas neseniai irgi įspėjo Ameriką, nepatikėti Kinijai visų ginklų, bet tuo pat metu patarė Amerikai nustoti veidmainiauti ir atsukti sovietam griežtą veidą, kas ir privaloma tam, kas pasiima vadovauti laisvam pasauliui.

Taigi, reikia laukti didesnio Amerikos dėmesio ir mums. Reikia klibinti duris dažniau ir stipriau. Tik, žinoma, ne visi kartu į bet kurias duris, bet rimtai išrinktais žmonėmis, tinkančiais atstovauti visus lietuvius.

S. Šetkus.

A. Tvardovskis — Iš lyrikos

Ir jūros neramios ošimas,
Alsuojantis pietų drėgme;
Ir tos dainos, kurią jauni mes
Dainavom amžiuj neramiam;
Ar negandos, ar saulė šviečia, —
Man reikia žmogiškos dalies,
Kad iš arti patirt galėčiau,
Širdim prie visko prisiliest...
Lig ašarų man vieno stinga:
Aš noriu jausti tuo pačiu,
Kad savo naštą sąžiningai
Nešiau, kiek dėjo ant pečių.

●

Kaip nejauku senoms pušims šiam parke,
Įkurtame,
Kur tvyro jų dvasia,
Po dvi, po tris išskirstytos, dabar gi
Jos jaučias nei namie, nei svečiuose.

Išlakios, tiesios, tankmėje išaugę,
Siūruoja plikos po pirmų audrų,
Nėra kam jų vienatvėje apsaugot
Nuo speigmečių ir vasaros kaitrų.

Dar vienos jų žalias viršūnes kelia,
Palinkę prie kitų iš nevilties.
Bet su keliom nuskurdusiom šakelėm
Jos nebegali niekaip atsitiest.

Tik retkarčiais nuo vėjo lengvasparnio
Jos sudejuos ir sugirgždės staiga
Ir seno šilo giesmę oš nedarniai,
Lyg būtų kur nutrūkusi styga.

Ir vėl nutils dejuodamos bežadės
It girtos, kai dainuoti per sunku...
Tas girgždesys vidur nakties pažadins
Jautrius ligonius už tamsių langų.

(Žurnalas "Pergalė" #3, 1972)

—●— —●— —●—

Jūrų Kelias

Ir atvadavus 1923 metais Klaipėdos kraštą ir uostą, lietuviai labai mažai, kaip ir senovėje, kreipė dėmesio į jūrą ir laivininkystę. Tik 1936. XI. 21 d. buvo įregistruotas Lietuvos Baltijos Lloydas su 2 milijonais litų pagrindinio kapitalo. Šios idėjos pradininkas buvo inž. Viktoras Reklaitis.

Daugiausiai kapitalo įdėjo Maisto b-vė ir Pienocentras, nes jos daugiausiai išmokėdavo svetimoms laivų bendrovėms už eksportuojamus savo gaminius.

Kilus II pas. karui, b-vė turėjo 7 jūrinius laivus, 42 Nemunu plaukiojančius baidokus, 2 jūrinius ir keletą upinių motorlaivių - vilkikų.

Vienas pirmųjų Lietuvos prekybos laivyno kapitonų buvo Bronius Krištopaitis, baigęs jūrininkystės mokslus Suomijoje, plaukiojęs veik visais šios bendrovės laivais, parašė atsiminimus "Jūrų Keliais", vieno kapitono atsiminimai, kuriuos peržiūrėjo, buvęs Lietuvos Pajūrio redaktorius, Anysas Lymantas ir kuris netrukus bus atiduotas spaudai.

Per Mažosios Lietuvos draugiją renkama prenumerata. Kas norės, kad jo pavardė būtų įrašyta į knygą, moka $ 25, o šiaip prenumerata $ 10.

Knyga turi pasirodyti dar šių metų gale. Ją Čikagos šaulių namuose pristatys Edmundas Vengianskas, gen. Daukanto šaulių kuopos pirmininkas, kurios nariu yra ir jūrų kpt. Bronius Krištopaitis.

Norintieji knygą iš anksto užsisakyti, kreipiasi į autorių : Bronius Krištopaitis, 3639 West 55 Place, Chicago, Ill, 60629, USA.

Stepas Paulauskas

NAUJAUSIAS AUTOMOBILIS

Montreallio Universiteto Polytechnikos Mokyklos du studentai suprojektavo automobilį, kuris, kaip manoma, už vienų metų bus pats populiariausias Quebec'o industrijoje.

Projektuotojai tvirtina, kad toks autmobilis kainuosiąs apie 2000 dol., yra padarytas iš specialaus metalo ir "fiber glass", todėl nerūdysiąs. Jame patogiai tilpsią 4 asmenys, maksimumo greitis-90 kil. į valandą.

—●— —●— —●—

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

AR NEVERTA ŽINOTI?

Minime su didele pagarba VASARIO 16 d. Nepriklausomybės paskelbimo aktą, pasirašytą VILNIUJE. Minime kad nuo to paskelbimo ir šiais metais suėjo tik... lygiai 60 metų. Bet... KODĖL ligi šiol NUTYLIMA (ir tylima) toji DIDŽIOJI ISTORINĖ TIESA, kad 1812 metais LIEPOS mėnesyje PASKLEBTĄ NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTĄ PAČIO NAPOLEONO, kur dabar suėjo š. m. liepos mėnesį tik... 166 metai:

166 METAI NUO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO AKTO, ESANT NAPOLEONUI PAČIOJE LIETUVOJE.

Statau klausimą: kodėl ir šis taip svarbus politiniu atžvilgiu įvykis yra mūsų nutylimas? Jis, kiek prisimenu gimnazijos suolą, buvo nutylimas ir pačioje Lietuvoje. Nes iškilus vienoje klasėje šiam klausimui, vietos mokytojo buvo liepta nutilti ir sėstis. Kodėl? Ar tai ne istorinis įvykis, liečiantis Lietuvą?

Gal apie šį mano šiose eilutėse primintą įvykį galėtų kiek plačiau pasisakyti ISTORIJOS ŽINOVAI (ne istorijos klastotojai), vietos veiksniai ir dar esantieji gyvi buvusios ir prarastos paskelbtos Nepriklausomybės aukštieji pareigūnai, kurių turime dar šimtus čionai išeivijoje.

Su pagarba -

Meldutis Laupinaitis

Sao Paulo, Brazilija.

PAGERBKIME DIDVYRIUS

Štai vakar dienos spaudoje beveik ištisas puslapis nuskamba ir vėl apie vieną mūsų didvyrį Meldutį Laupinaitį. Didvyris ta prasme, kad raudonieji ir vėl mėgino jį "paglamonėti". Bet dėl stiprios jo apsaugos nebuvo paliestas. Jūsų spaudoje taip pat teko matyti (gavau tą numerį iš JAV), kur aprašote įvykį, nors labai suglaustai. O istrorija galėtų apie jį puslapiais rašyti. Viena tenka mums džiaugtis, kad ir po tokios "avantiūros" išliko sveikas ir gyvas ir nemano taip lengvai pasiduoti. Neminėsiu jo dirbamų darbų Lietuvos laisvės bylai, nes noriu manyti, kad esate gerai informuoti. Nesigailėdami puslapių, Jūs jį sustiprinate moraliai, nes pinigais ir Jūs esate vargšai. Vietiniai brazilai jį taip aukština, kad jis matomas tarp vietos didžiųjų pareigūnų. Štai gavau iš jo nuotrauką su mūsų Jūrų laivyno vyriausiu vadu admirolu Vinicius CAVALCANTE, jam įteikiantį savo autografuotus leidinius. Tai buvo rodoma per televiziją.

Mano manymu, reikėtų jam sudaryti galimybes aplankyti Kanadą ir JAV. Jis atvežtų jums tokios medžiagos, nuo kurios ne vienam iš mūsų vadovų raibtų akys iš gėdos. Man teko matyti pas jį 50-ties metrų ilgio ir 80 cm. pločio sulipintus vietinės spaudos reportažus, dvi didžiules knygas, po 100 puslapių, su didžiųjų asmenybių parašais.

Meldutis Laupinaitis ir Brazilijos Jūrų laivyno adm. Vinicius Cavalcantt.

Apie Brazinskus jis parašė kelioliką šimtų laiškų ir gavo labai įdomių atsakymų. Bet kas visa tai žino? Norėtųsi, kad visa ši medžiaga patektų į lietuvių rankas. Žinau, vietos asmenys daro viską, kad gautų tą medžiagą. Visa lietuviškoji spauda turėtų padėti į šalį visus buvusius nesusipratimus ir pagerbti didvyrius, kol jie dar gyvi.

Su nuoširdumu:

Ernesto Ramonas
Rua Jose Manoel da
Conceicao 189
Cep. 03389 Sao Paulo,
Brasil. 23. 07. 1978.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

2 psl.

Didžiuokimės, neniekindami kitų

Visi norime pagarbos ir įvertinimo ne tiktai savųjų tarpe, bet taip pat kaimynų ir bičiulių tarpe.

Esame laisvi piliečiai, gyvenantys Kanados demokratinėje bendruomenėje, todėl turime teisę išlaikyti savo kultūrines vertybes-religiją, istoriją ir praeitį. Svarbiausia, tačiau, turime teisę būti laisvi nuo įtarinėjimų bei persekiojimų, turime teisę gyventi vieningoje valstybėje, kur visi lygūs ir nėra "posūnių ir podukrų".

Jūsų Kanados vyriausybė tai įrodė savo pastovia daugiakultūrine politika. Toji politika leidžia visiems mums lygiomis teisėmis puoselėti ir išsaugoti savo kultūrinį paveldėjimą. Toji politika mums padeda suprasti labiau vieni kitus. Ji pasireiškia įvairybėje programų, kurios randamos provincinėse institucijose, švietimo sistemose, informacijos šaltiniuose, pavienių grupių pasirodymuose, apjungdamos visus Kanados gyventojus.

Vienas daugiakultūrinės ministerijos uždavinių kaip tik yra užtikrinti šią lygybę visiems kanadiečiams, be jokios išimties, kokia bebūtų jų kilmė.

Jūsų Kanados daugiakultūrinė politika padeda jums geriau sugyventi savitarpyje, didžiuotis savo kilme, kultūra ir tautybe, didžiuotis, nepasmerkiant kitų.

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS

— TAI VIENYBĖ, SUPRANTANT VIENIEMS KITUS

L'honorable Norman Cafik
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

Honourable Norman Cafik
Minister of State
Multiculturalism

Akimirkos 1977-jų Europoje

Alfonsas Nakas

(Tęsa iš praeito numerio)

Artėjam prie Katedros. Jos spalva labai šviesiai gelsva, beveik balta. Visos šeštos kolonos. Kairėje pusėje, virš reljefinės skulptūros - dvi vėliavos. Kažkokios raudono ir balto kombinacijos. Kryžiai dingę. Meno galerija... Geriau, negu trąšų sandėlis. Bent prilaikoma šitaip nuo sugriuvimo. Bet ar žino barbaras, kad už Vilniaus katedros desakravimą istorija jam niekada, niekada neatleis?!

Gedimino pilis atremontuota. Kažkur, apie pusę kelio palipus, įrengtas muziejėlis. Mes ten neužtrunkame. Lipame į patį viršų. Mano laikais, kai norėdavai pasidžiaugti panorama, gręždavaisi geležinkelių valdybos rūmų link. Taigi, taigi: direkcja kolejova. Ir lenkai didžiuodavosi. Dabar žvilgsnį tuoj pavergia daugiaaukščių kvartalų grupės. Tie "dangoraižiai" tai ne New Yorko, Chicagos ir ne Detroito. Bet už Europos miestų statinius nemenkesni. Giminės man aiškina ir aiškina: čia Žirmūnai, ten Lazdynai, ten Karoliniškės. Apeinu bokšto platformą ratu ir vėl nebežinau, kur kuris priemiestis.

Įdomiau, koks tuose "dangoraižiuose" gyvenimas? Lankiausi, vaišinausi, trumpiau ir ilgiau buvojau trijuose moderniuose butuose Vilniuje ir viename Druskininkuose. Butų, arba mūsiškai apartmentų, dydis nevienodas. Du lankyti butai turėjo po tris didokus kambarius, virtuvę, tualetą ir sandėliuką. Spėju, kad juose buvo ir po vonios kambarėlį, bet nebesu tikras (tualetai pas juos nuo prausyklų atskirti). Pasakojo, kokia šių butų kvadratūra, bet pamiršau. Sakė tik, kad didesnių jau liaudis tikrai negauna ir kad jų reikėjo ilgai palaukti. Kiti du butai – gerokai ankštesni. Berods, ir kambarėliu vienu mažiau. Kad tie didieji butai nėra ankšti, galima spręsti štai iš ko. Mano sesuo, pirmąją mūsų viešnagės dieną pakvietė vaišių visą Bronės ir mūsų giminę. Susirinkome beveik 40 žmonių. Daugiau kaip 20 buvo susodinta (taip, susodinta!) salonėlyje. Jaunimas išsiskirstė po kitus kambarius. Labai ankštai nesijautėm. Panašias vaišes išgyvenome ir Druskininkuose, tokio pat dydžio, kaip mano sesers, bute.

Plyšių sienose nemačiau. Dažai nesilupo. Priešingai: išdažyta pas seserį labai dailiai. Baldai nestebina nei puošnumu, nei priešingai. Jeigu, kaip esu daug skaitęs, ir tikrai sienos skeldėtų, tinkas byrėtų, durų rankenos nesilaikytų, vandens čiaupai varvėtų, tai, manau, nemaža kaltės tektų ir buto savininkams. Mano sesuo, jos vyras, abu per penkias dešimtis perkopę, gyvenę labai varganuose, ankštuose buteliuose, gal dešimtį ar daugiau metų šio buto laukę, jeigu kokių trūkumų radę, pasistengė viską sutvarkyti, kad būtų jauku, patogu visais metų laikais.

Mane stebino to penkiaaukščio, daugiabučio namo laiptų erdvė. Jos sienos rupus, pilkas tinkas. Rodos, prisiliesi rankove ar petim, ir susitepsi. Taip pat laiptai. Nei linolejumo, nei kilimo, nei pagaliau dažo. Irgi cementinė pilkuma. Klausiu seserį, kada čia viską užbaigs. Užbaigs? Čia viskas užbaigta. Vaje gi! Tas pats kieme. Tai ne kiemas įprastine reikšme. Tai labai ilga ir platoka aikštė, penkiaaukščių mūrų iš visų pusių apsupta. Joje keletas nedidelių medelių. Prie kai kurių kompleksų prisodinta gėlių. Pakraščiais išvesti cementiniai šaligatviai. Bet visas aikštės centras - smėlinga ir molėta plūkta, nuoga žemė. Matau keletą automobilių. Matau įdubimus pilnus vandens. Sausom kojom lietingu metu, kaip šis liepos mėnuo, prie savo automobilių neprieisi. Kada gi bus užbaigta? Ne, nebe juos klausiu, o pats save. Bijau, kad jie neatsakytų, jog ir čia užbaigta. Juk šioje gyvenvietėje gyvenama jau pora ar trejetas metų. Taip, gal kada užbaigs. Bet gal tik kitame penkmety...

Du ar tris kartus praėjau pro Aušros Vartus. Padarėme ir porą jų nuotraukų. Jie neapšepę, gražiai, šviesiai išdažyti. Tik kartą mačiau klūpančią vieną moterį.

Šv. Onos bažnytėlėn įėjus, galima pasidairyti tik nuo durų. Kai ten lankėmės, takai ir klaupkos buvo užtiesta virvėmis, kad nevaikščiotum, kad nesisėstum.

Greta jos - kita bažnytėlė, berods, Bernardinų. Prisipažinsiu, kad Vilniuje gyvendamas tebuvau geriau susipažinęs tik su keturiomis bažnyčiomis: Katedra, šv. Jono šv. Petro ir Povilo, šv. Onos. Kitose keliose per trejus metus gal tebuvau po kartą-kitą įžengęs. Šios kelionės metu iš giminių gavau kelius turistinius leidinius apie Vilnių. Neišvengiamai visuose linksniuojama tik Katedra, šv. Petro ir Povilo, šv. Onos bažnyčios. Visų kitų net vardų vengiama, kaip maro. Taigi, ir tos, kurią spėju esant Bernardinų. Nuotraukose, fotografuojant šv. Onos bažnytėlę, tiesiog neišvengiama ir ją užkliudyti. Kai kur nutraukta jos pusė, kai kur ir visa, bet po nuotrauka apie ją nerasi jokio paaiškinimo. Tai tikras propagandistų chamizmas! Ši bažnytėlė atdara ir maldininkams, ne tik turistams.

Mums lankantis, buvo ruošiamasi sutuoktuvėms. Labai norėjome per sutuoktuves pasilikti, bet jaunieji nebuvo atvykę, o mūsų plane - dar kelios lankytinos vietos. Išėjome. Žiū, jau vestuvininkai suvažiavo. Parko pakrašty paliko mašinas. Žygiuoja. Jaunoji - balta nuo galvos iki kojų: veliumas, suknia, kojinės ir bateliai. Jaunasis juoda eilute. Jaunoji dešine ranka įsikabinusi bernelio alkūnėn, o kairėje laiko didelę gėlių puokštę. Pamergių ilgos suknios įvairių spalvų: žydrai melsvos, violetinės, ružavos. Vyrų eilutės irgi kelių spalvų. Vienodų, be dryžių. Pamergės eina pabrolių dešinėje ir dešinėje rankoje laiko po ilgakotį raudoną gvazdiką. Vyrams po spalvotą gvazdiką prisegta ant kairiojo atlapo, kiekvienam skirtingos spalvos. Pasiutusiai įdomi svita. Šitoks spalvingumas. Ir šitokia drąsa - Vilniuje, pačiame vidudienį, su visa pompa į bažnyčią tuoktis. Smulkėliau vestuvininkus aprašiau, nes turiu dvi gerai nusisekusias spalvotas nuotraukas. Dėl tų nuotraukų jaučiu sąžinės graužimą. Pirmojoje, kur traukiau jaunuosius, ji galvelę palenkė, o jis susirūpinęs, net piktas į aparatą žiūri. Atleiski, jaunasis. Mano nuotraukų nematys enkavedistai. Rūpinkis, jei kur kitur, gal prie bažnyčios durų kas kitas fotografavo, nes apie bažnytėlę būriavosi keliolika ar kelios dešimtys žmonių, laukdami jūsų ateinant.

Su oru Vilniuje mums sekėsi. Pasakojo, kad prieš atvažiuojant liję kiekvieną dieną. Gegužė buvusi pasakiškai graži, bet šlapias birželis, šlapia liepa. Mums viešint paprastai lydavo naktimis, kažkada paryčiui, kai mes lindėdavom "Gintare". Dieną kad ir apniukę, šiaip taip išsilaikydavo. Tik vieną dieną pils "kaip iš viedro". Ir vieną dieną kartkartėmis dulksnos.

Tą lietingąją dieną praleidome dolerinėje. Prekių pasirinkimas ne kažin koks. Žinoma, skaičiuojant pavadinimais galėtum ištęsti. Šaldytuvai, skalbimo mašinos, TV aparatai, vasariniai ir žieminiai rūbai, moteriški ir vyriški batai, paprasti ir kristaliniai indai, kristaliniai šviesų sietynai, persiški kilimėliai, laikrodžiai, auksakalių išdirbiniai, net gryno aukso. Jeigu krautuvė būtų amerikietiško K-Mart ploto, jeigu čia paskubomis išminėtos prekės turėtų kas sau vietas specialiuose departmentuose, jeigu, sakysim, batų pasirinkimui būtų bent tūkstantis porų ir toks pat skaičius suknelių bei megstinių, jeigu šaldytuvų matytumei kelias dešimtis ar bent keliolika modelių, savo artimiesiems su doleriais tikrai galėtum padaryti paslaugą. Bet kai krautuvėlė vargiai ar užima ketvirtį standartinio Kresge vieno aukšto ploto, tai prekių rūšių įvairumas kaip tik ir pasako, koks mažas ten kiekvienos prekės skaičius. Vis dėlto, mūsiškio komforto neišlepinti, visi giminės šį tą rado, išsirinko, visi buvo patenkinti, ar bent patenkintus nudavė.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

A. Tyruolis

ANTROJI JANINOS NARŪNĖS ATSIMINIMU KNYGA

. Prieš dvejus metus išleidusi pirmąją savo atsiminimų knygą VAIKYSTĖ, rašytoja Janina Narūnė toliau leidžiasi į savo pergyventą praeitį, į tuos jaunystės metus, kurie susiję su jos viduriniuoju mokslu Panevėžyje, su jos agronominėm studijom ir visuomeninė veikla Petrapily, su Pirmojo Pasaulinio Karo ir revoliucijos pergyvenimais, su darbu Vilniuje ir Kaune pačiais pirmaisiais nepriklausomybės metais. Iš tiesų, ta jaunystė turininga, istoriškai reikšminga. Kaip kaleidoskope, čia knygos puslapiais prabėga daug įvykių, pasirodo daugelio žymių ir mažiau žymių žmonių veidai, autorės taip gerai įsiminti ir neužmiršti. Visa tai apgaubta giedrios, blaivios nuotaikos, meilės žmonėms, nepaisant jų idėjinio skirtingumo ar būdo savybių. Nemaža vietos autorė paskyrė savo tėveliams-motinėlei Juzei Vaišvilaitei-Markevičienei ir tėveliui Jonui Markevičiui- atminti.

Rašymo būdas čia tas pat, kaip ir Vaikystėje: atsiminimai artimi beletristinei formai, kur apstu dialogų, pagyvinančių skaitymą, atskiri skyreliai daugiur panašūs į lengvo turinio apsakymėlius. Tad šie Janinos Narūnės atsiminimai, kiek artimi rašytojo ir poeto M. Vaitkaus lengvam stiliui, bemaž beletristinio pobūdžio atsiminimams, iš kurių istorikas gal ir mažiau išgriebs jam reikalingos žaliavos, bet skaitytojas mielai pasigėrės lengvo žanro memuarinės literatūros skaityba.

Janina Narūnė šioje savo atsiminimų knygoje paliečia labai daug įžymių mūsų ano meto asmenybių, įvairių sričių kultūrininkų ir veikėjų. Meno ir realiųjų mokslų atstovai čia eina vieni po kitų. Nemaža puslapių autorė skiria tokiems mūsų meno ir muzikos žmonėms, kaip Kipras Petrauskas, Al. Kutkus, V. Jonuškaitė-Zaunienė, dail. Juozas Zikaras, Petras Rimša ir kitiems. Artimi jai buvo būsimieji ar jau buvę medicinos daktarai, kaip Vladas Kuzma, Vladas Nagevičius, J. Brundza, Vl. Kairiūkštis, Ona Jablonskytė-Landsbergienė (su kuria kartu gyveno studijuodama Petrapilyje ir kuriai šioje knygoje paskyrė nemaža puslapių, atskleisdama kai kurių jos gyvenimo detalių). Gyvi jos atsiminimuose liko tokie visuomenininkai, kaip Martynas Yčas, Juozas Tūbelis, Sofija Smetonienė, Jackus Sondeckis, Jurgis Linartas ir kiti. Neišdilę iš atminties autorei liko Balys Sruoga, G. Petkevičaitė, Sofija Čiurlionienė, J. Tumas-Vaižgantas, kalb. Jonas Jablonskis ir daug kitų žymių asmenų iš mūsų kultūros istorijos panteono.

Kaip minėta, kai kuriuos Janinos Narūnės atsiminimų pluoštus galima vertinti kaip beletristinės kūrybos pavyzdžius. Štai ištrauka iš skyrelio Kaimynai:

"Mūsų kaimynas ponas Balčikonis turėjo eglėmis apsodintą, milžinišką vaisių sodą, rūpestingai prižiūrimą senelio Balčikonio. Vidury sodo buvo erdvūs mediniai namai su dailia apstiklinta veranda jų nemažai šeimai. Pas savo dėdę Balčikonį tuo metu gyveno vyresnės klasės gimnazistas Vladas Kuzma. Jis pastebėdavo mano kasdienines vaikštynes. Kartą šis jaunas kaimynas permetė per tvorą dvi puikias kriaušes. "Ar tai man?"- pamačiusi vaisius paklausiau. Atsakymo nebuvo. Su knyga rankoje, valgydama kriaušes, žingsniavau į mano beržynėlį. Vasarų pradžiomis ten kukuodavo kelios gegutės, kartais tiesiai man ant galvos. Ten rasdavau niekad nematytų, didelių, mėlynų skambalėlių, kartais ir žemuogių, išlepusių tarp aukštų žolių, labai skanių. Vieną dieną takučiu beeidama pamačiau ant tvoros palypėjusį mano jauną kaimyną. Jis prašneko į mane labai nedrąsiai ir padavė man į rankas kelias kriaušes. Padėkojusi, paėmiau ir paklausiau: "Kaip Jūsų vardas?" - "Vladas". -"O mano vardas Janina". -"Gražus vardas," tyliai tarė jis. Vladas buvo sveikatingos išvaizdos jaunuolis, mielo ir nuoširdaus veido. Jo natūraliai susirangę tiršti plaukai užkrisdavo jam ant kaktos ir jis įprastu judesiu atmesdavo juos atgal. Malonus, nedirbtinas nusišypsojimas parodydavo sveikų, baltų dantų eilę. Tik žymiai vėliau, nepriklausomoje Lietuvoje, dr. Vladas Kuzma, žymus chirurgas, pasakojo savo asistentei poniai Giedraitytei-Šakenienei, kad jaunas būdamas buvęs įsimylėjęs į Janiną... jo slaptų svajonių objektą..." (36 - 37 psl.).

Janinos Narūnės raštų kalba lengva, vaizdinga, pakankamai taisyklinga. Taisyklinga ir rašyba, bet knygoje yra likusių korektūros klaidų.

Knygą puošia pluoštas nuotraukų, sudėtų knygos gale. Nors jos ne visos pakankamai ryškios, bet kai kurios turi žymios istorinės reikšmės. Ypač parankus pridėtas pavardžių indeksas.

Linkėtina, kad Janina Narūnė ištesėtų savo užsimojimą duoti tolimesnių atsiminimų iš nepriklausomo Lietuvos valstybės gyvenimo ir tremties laiko.

Knygą spaudė Pranciškonų Spaustuvė Brooklyne 1978 m. 232 psl. Kaina $5.

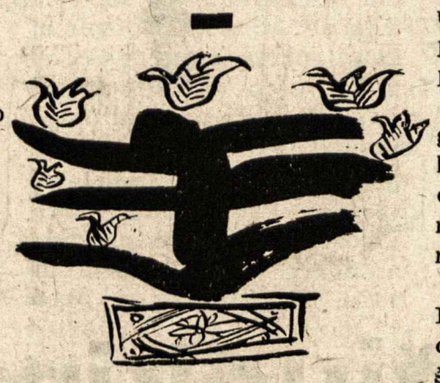

Kazys Bradūnas

NAKTIES DVYLIKTOJI

Degantį laužą iškėlęs,
Kruvinas kalnas ateina,
Girdžiu prašvilpiančią strėlę,
Vėjas neša pagonišką dainą.

Priešais pajuda girios iš vietos
Ir paupiu ošdamos brenda.
Skersai padangės žvaigždėtos
Varnas krankdamas skrenda.

Miško brolių veidai žemėti
Pro velėną į pilnatį žiūri,
Skeveldros, paguldę jų būrį,
Krūtinėse ima spindėti.

Į tą žemę aš kryžium puolu -
Molį gniaužia įkaitę nagai.
O kaip dunda raitelių šuoliai
O kaip žvengia žirgai!

PRIEŠ 25 METUS

PASIRODĖ LITERATŪROS LANKAI

(Neperiodinis poezijos, prozos ir kti kritikos žodis)

Minint SANTAROS-ŠVIESOS 25 metų veiklą ir vykstant 25-ajam Suvažiavimui Tabor Farmoje, neatskiriamai iškyla ir kitas reikšmingas jubiliejus- 25 metai nuo pirmojo LITERATŪROS LANKŲ numerio pasirodymo. Redakcinį kolektyvą sudarė 1952 m. Kazys Bradūnas, Juozas Girnius, Juozas Kėkštas, Henrikas Nagys ir Alfonsas Nyka - Niliūnas. Pirmojo numerio Redakcinis Žodis atrodė taip:

Literatūros Lankų Redakcija, norėdama išvengti kai kurių nesusipratimų, tradicinės deklaracijos vietoje suformulavo šias trumpas įvadines pastabas:

1. Literatūros Lankų gimimo data nėra ir neturi pretenzijų tapti naujos litaratūrinės srovės data. Tatai yra vienas iš svarbiausių momentų leidinio aptarimui. Pabrėžiame kuo jis nėra dėl to, kad jo egzistencijos perspektyvos remsis ne kokia nors visiems dalyviams privaloma uniforma, kryptim ar srove, bet atskirų individų kūrybine potencija ir estetinio intereso gyvastingumu. Kuo jis buspaaiškės leidinio idėją realizavus arba jai žlugus.

2. Literatūros Lankų tikslai yra aiškūs ir paprasti: grąžinti beveik totaliai prarastą literatūros, kaip estetinės kūrybos, nepriklausomybę, atstatyti normalią vertybių gradaciją, kuri paskutinių metų periodinėje spaudoje infliacinės kritikos buvo visiškai sunaikinta, ir išlaikyti nuolatinį kontaktą su Vakarais.

3. Literatūros Lankai principe tarnaus tik literatūrai. Betkokios pasaulėžiūrinės tendencijos savo bendradarbių darbuose atžvilgiu Literatūros Lankai bus neutralūs ir, šia prasme, laikysis personalistinės formulės.

4. Būdami ištikimi savo tautai, Literatūros Lanakai nesistengs garsiai deklaruoti patriotinių jausmų, bijodami tuščiažodžiavimo ir manydami, kad pozityvi kūryba tautos išlaikymui yra reikšmingesnis dalykas negu žodinis patriotizmas.

4. Literatūros Lankai išeis 3-4 kartus per metus neperiodiškai. Jų prenumerata nebus renkama ir leidinys bus platinamas atskirais numeriais, kurių kaina keisis pagal puslapių skaičių.

Pirmajame numeryje rašė, ar buvo parūpinti vertimai šių autorių:

Antanas Škėma, Kazys Bradūnas, Jonas Mekas, Vladas Šlaitas, Juozas Kėkštas, Julius Kaupas, Albinas M. Katiliškis, Czeslaw Milosz, Thronton Wilder, Carlos Bousono, Langston Hughes, Walt Witman, Švedų Lyrikai, Jonas Staniškis, Juozas Girnius, Henrikas Nagys Vytautas Statkus, Coppelius, Andrius Sietynas, Leonas Miškinas, Juozas Lingis.

Numeris buvo iliustruotas Kazio Janulio, Isabelle Rimbaud, Joan Miro, Archipenko, Edouard Goerg, Marcel Gromaire ir Victor Soldatti darbais.

ANTANAS TOLIS

MIRTIES KOLONA

(tęsinys

Vienas prasitarė:

- Kažkur gabena, bet kur?

Į tai atsakyti dalinai buvo negalima, o dalinai daugelis bijojo atsakymą išgirsti. Visi dalinai suprato, bet nedrįso apie tai kalbėti...

Štai jau ties mūsų durimis pasigirsta ginklų barškėjimas. Visa kamera pašoko ant kojų, pasirengdama viską sutikti. Plačiai atsivėrė surūdijusios kameros durys, ir jų angoje pasirodė atkišti į mus keliolikos šautuvų ir naganų vamzdžiai. Netardami nė žodžio, keli čekistai įpuolė kameron ir durtuvų bei buožių pagalba grūste grūdo visus iš kameros. Patekę koridoriun, buvome iš visų pusių apsupti stipriai ginkluoto apsaugos žiedo, kurio rate skubiai buvome varomi į kiemą. Vargas tiems, kurie atsidūrė arčiau kokio mus varančio čekisto: tie žvėrys, nieko netardami, daužė buožėmis ir spardė kojomis kiekvieną, kuris pasitaikydavo arčiau, ragindami skubėti. Keli stipresni, pamatę. kad kai kuriuos silpnesnius mūsų draugus baigia priblokšti čekistų buožių smūgiai, paskutinėmis jėgomis juos gelbėjome, vieni užsimetę ant pečių, kiti po pažastimi tempėme juos paskui save. Išgrūsti į kalėjimo kiemą, radome masę kalinių, po keliolika žmonių gretoje surikiuotų; ta įvairaus amžiaus ir lyties iškankintų žmonių masė sudarė didžiulę apie penkių tūkstančių žmonių koloną, iš visų pusių tankiai apstatytų, iki dantų ginkluotų čekistų saugomą. Pagaliau baigė kalinius gabenti iš kamerų ir rikiuoti. Daugumas buvo iš jų visai pusnuogiai ir drebėjo, kalendami dantimis, nuo ankstyvo ryto vėsumos ypač moterys su visai nuplyšusiomis suknelėmis. Norėdamos bent kiek sušilti, jos visu kūnu glaudėsi prie greta stovinčių vyrų ir žvalgėsi aplinkui išgąstingais žvilgsniais Jų akys, rodos, kažko klausė, į ką, deja, atsakyti nebuvo galima...

Greita riščia iš kito kiemo atjojo keliolika raitųjų čekistų, šuoliais prajojo išilgai kolonos ir grįžo, sustodami ties jos viduriu. Vienas iš raitųjų, išjojęs truputį priekin, suriko, kreipdamasis į mus saugojančius čekistus:

- Tuojau žygiuosime! Saugoma turi būti ypatingai budriai. Kiekvienas kalinys, pasitraukęs arba kėsinąsis pasitraukti iš kolonos, be jokio perspėjimo turi būti užmušamas. O dabar - pirmyn marš!

Raitas čekistas su savo raitais palydovais užjojo kolonai iš galo. Tuojau pat pasipylė buožių, lazdų ir kaustytų batų smūgiai.

- Na, gyviau galvijai! Pirmyn! Bėgte! Ko taip pamažu? Mes jums, žalčiai, tuojaus išmiklinsim jūsų kojytes! - buožių smūgiais išliedami savo kraugerišką įniršimą ant atitrankytų kalinių kūnų, nesvarbu, ar tai būtų vyras ar moteris, jaunas ar senas, visa tai pagražindami biauriais rusiškais keiksmais, rėkė čekistai. Visa kalinių, surinktų iš įvairių kalėjimų, kolona atrodė lyg skerdyklon varoma galvijų banda.

Bėgome pro kalėjimo sodelį, kur augo keli kaštonų medžiai. Bėgęs greta manęs iš krašto kapitonas O. Žd. staiga smarkiai timptelėjo mane už rankovės, kažką rodydamas. Mečiau greitą žvilgsnį jo rodoma kryptim, ir tai, ką pamačiau po visai arti esančiu medžiu, nupurtė mane baisiu šiurpuliu: ten, po storu medžiu, gulėjo keturių žmonių lavonai, gulėjo įvairiose pozose plačiai sukruvintoje žolėje. Su pasibaisėjimu juos iš karto pažinau. Tai buvo mūsų tautiečių lavonai, a.a. Pranckonienės ir jos vaiko, Rusteikos ir Šverplaičio kūnai. Nelaimingoji moteris ir mirė su savo kūdikiu glėbyje, nes jo lavonas buvo ir dabar jos sustingusių kruvinų rankų apkabintas. Jos išdraikytus plaukus lengvai kilnojo ryto vėjas. Kraujas sustingo mano gyslose, ir atsipeikėjau tik pajutęs stiprų buožės smūgį nugaron. Pabėgėjęs keletą žingsnių, mečiau paskutinį atsisveikinimo žvilgsnį tiems keturiems mūsų tautiečiams, kurie jau viską baigė ir nieko nebebijojo. Bėgu greta kitų, mintyse kartodamas amžino atilsio maldos žodžius už tuos, su kuriais ką tik paskutinį kartą atsisveikinau...

Pro kalėjimo vartus išbėgome į gatvę, nuklotą namų griuvėsiais, kurių tarpe gulėjo masės baisiai sužalotų lavonų. Nuolat buožių smūgiais raginami, negalėjome rinktis kelio ir turėjome mindžioti žmonių kūnų liekanas ir iki kraujo sužeisti savo kojas į aštrius plytgalius. Kaliniai, negalėdami įveikti užgriauto kelio sunkumų, griuvo ant griuvėsių ir buvo čekistų šautuvų šūviais ar durtuvais perveriami. Baisus mušamų ir žudomų kalinių riksmas sklido per visą koloną. Vieni šaukė balsu, panašiu į gyvulio baubimą kiti, isterikos pagauti, puldavo ant kelių ir, iškėlę rankas aukštyn, garsiu balsu maldavo Viešpatį pasigailėjimo, kol amžinai buvo nutildomi čekisto šūviu ar durtuvo smūgiu. Kurie dar pajėgė, griebė be skirtumo nuo žemės parpuolančius bejėgius ir iš paskutiniųjų nešė ant pečių arba vilkte vilko. Taip kažkur vejami, bėgome Minsko gatvėmis, kuris atrodė lyg po baisiausio žemės drebėjimo. Didesnė namų dalis dar degė visu smarkumu ir purpurinė gaisrų šviesa padangėje kovojo su tekančios saulės pirmaisiais spinduliais. O mes nemažėjančiu smarkumu, daužomi čekistų buožėmis, vejami iš miesto rytų kryptimi ir beveik kas minutę paliekame mirtinai nuvargusius draugus, kurių gyvenimas baigdavosi, pirmam čekistui jį juos pastebėjus. Mes išgirsdavome šūvį arba mirtiną surikimą durtuvu perveriant.

Prieš mane bėgęs majoras O. keletą kartų bejėgiškai suklupo. Pripuolęs prie jo, stengiausi jam padėti.

- Jokiu būdu negaliu toliau bėgti, - vos pajėgė pro neapsakomai tankų alsavimą ištarti majoras O., -tegul geriau užmuša, tai bus man daug lengviau. Oi, oi, negaliu!

Kaip nors majore, - tariau prilaikydamas jo, lyg girto svirduliuojantį į šalis kūną, - dar kaip nors! Sukaupkit visas jėgas, o aš kiek galėdamas padėsiu!

Nors ir man pačiam kojos jau pynėsi iš nuovargio, bet sukaupęs paskutines jėgas, stipriai prisispaudžiau per liemenį majorą prie savęs ir su nežmoniškomis pastangomis abu svirduliuodami į šalis, stengėmės bėgti.

Staiga mūsų kolona pasuko į kitą gatvę, kuri pradžioje taip pat buvo užversta griuvėsiais, kad vienoje vietoje turėjome bėgti labai arti namų sienų, kurios dalinai buvo visai sugriautos, dalinai dar stovėjo su išdegusiais langais ir durimis. Kažką sugalvojęs, majoras O. atsipalaidavo iš mano glėbio ir, trumpai žvilgterėjęs atgal, visu kūno svoriu metėsi pro išdegusio lango angą ir tamsiame kampe dingo tarp plytgalių ir įvairių atlaužų. Visiškai puikiai supratau majoro mintį, tik visu kūnu drebėjau dėl pasisekimo... Bėgdamas toliau, atidžiai klausiausi, ar neišgirsiu ko nors įtartino, bet ne! Rodos, pasisekė... "Tepadeda jam Dievas", - palinkėjau ir jau žvalgiausi pats, norėdamas panašiai ryžtis, bet, mano nelaimei, netrukus baigėsi namai, ir mes atsidūrėme užmiesty, kažkokiam plente, kurio pašalėj pamačiau krypties rodyklės stuplą su užrašu Mogilov.

Toje vietoje plentas leidosi į pakalnę, todėl, būdamas kolonos pabaigoj, mačiau ją visą. Mačiau jos pilną vaizdą, mačiau, kaip mirtinai iškankinti kaliniai be paliovos iš abiejų pusių buvo buožėmis trankomi ir kojomis spardomi. O Dieve, koks žiaurus tai buvo vaizdas, ir kol gyvas būsiu, jis manęs neapleis. Tai buvo kažkas nenupasakojamo.

(bus daugiau)

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ ATGARSIAI

ŠAUDYMO RUNGTYNĖS

Vincas Kačergius

P.L.D. Žaidynės, kurios buvo pravestos Toronte Pasaulio Lietuvių Dienose buvo traktuojamos/ nors ne labai garsiai/ kaip II-oji Pasaulio Lietuvių Olympiada. Pirmoji, kaip žinome, buvo pravesta 1938 metais - lygiai prieš 40 metų.

Rengėjai, sužinoję mane buvus dalyviu ir laimėtoju šaudyme iš kariškų šautuvų I-joje Olympiadoje, pakvietė prisidėti prie šių rungtynių pravedimo. Man davė titulą - garbės teisėjas.

Sutikau, nes norėjau palyginti ano meto šaudymo lygį su šių dienų lygiu.

Tenka pripažinti, kad šios varžybos negalėjo pasigirti dalyvių skaičiumi, na ir rezultatai, sumoje, silpnoki.

Ano meto lietuviai šauliai galėjo rimtai pasirodyti pasaulinėse šaudymo rungtynėse. Praktiškai dalyvauta: 1937 metais Helsinkyje/Pasaulinio šaudymo rungtynės/ ir Lietuvos ekipa iš olympinių pistoletų laimėjo II vietą. Laimėta ir asmeninių dovanų.

1939 metais / kur ir man teko dalyvauti kartų šautuvų ekipoj/ Lietuvos olympinių pistoletų ekipa laimėjo II-ą vietą, o jos dalyvis, policijos tarnautojas Miliauskas pasipuošė laurų vainiku, laimėjęs III-ą vietą. Mūsų garsios solistės G. Čapkauskienės dėdė-Gailiūnas, mažojo kalibro šautuvu gulom laimėjo V-ą vietą, surinkęs vienodai taškų su II, III ir IV vietos laimėtojais. Šios rungtynės buvo pravestos Lucerne- Šveicarijoje.

Praktika rodo, kad sportinį šaudymą daugiausia praktikuoja kariuomenės, policijos ir kitų panašių organizacijų atstovai. Taigi, ir išsiblaškiusių po visą pasaulį lietuvių tarpe sportinis šaudymas daugiausia puoselėjamas Šaulių Sąjungos narių tarpe. Atsiranda vienas kitas ir nepriklausąs jokiai kitai organizacijai, kuris pajutęs gabumus toje srityje, pasidaro " šaudymo alkoholiku".

Šaudymo dalyvių skaičių šiose rungtynėse sumažino ir kitos aplinkybės:

a/šaudyklos būna paprastai ne arčiau 30-40 kilometrų nuo miesto. Šaudykla pasiekiama tik nuosavomis mašinomis ar specialiais autobusais. Paprasti autobusai keleivių su šautuvais ir kitokiais įrankiais /teleskopais ir t.t./neįsileidžia. Apie kelionę lėktuvu netenka nė galvoti.

b/ Dalis norėjusių dalyvauti šaudymo rungtynėse, ypač iš jaunimo, negalėjo, nes turėjo dalyvauti ir kitose rungtynėse: krepšinio, lengvoje atletikoje ir t.t. Šaudymo dalyvis turėjo, nugalėjęs didelį atstumą, šaudykloje "ištūnoti" mažiausia 6 valandas.

c/ Toronto geriausieji šaudytojai, pasipuošę trofėjais, gautais dalyvaujant Kanados įvairiose rungtynėse, negalėjo dalyvauti, nes ant jų pečių buvo užgulusi šių šaudymo rungtynių pravedimo našta- jas pravesti arba teisėjauti, nes tai atlikti gali tik prityrę toje srityje asmenys. Taigi, B. Savickas, kuris Kanados šaudymo vadovybės buvo pakviestas teisėjauti 1976 metų Olympiadoj, čia buvo paskirtas šaudymo vadovu.

Albinas Artičkonis, nekartą atžymėtas trofejais Kanados šaudymo rungtynėse, turėjo vyriausio šaudyklos teisėjo pareigas/ ugnies linijos teisėjas/, Gi Vl. Rukšys buvo taip vad. statistikos vyr. teisėju/ kliudymų įvertinimas/.

d/ Man atrodo, kad dabar sportinis šaudymas mažiau populiarus negu anais "gerais" laikais, išskiriant komunistinius kraštus. Mat, propaganda "šalin karai, tegyvuoja taika" ir t.t. vis tik yra paveikę ne tik jaunimą, bet ir subrendusius ta prasme, kad lyg ir gėda į rankas paimti instrumentą, kuris gali patarnauti karui.

Nežiūrint šių kliūčių, sportinio šaudymo rungtynės buvo pravestos 3-jų dienų laikotarpyje. Jose buvo prisilaikyta taisyklių, išleistų Pasaulinės Šaudymo Lygos Wiesbadene- V.Vokietijoje.

Buvo pravestos šios rungtynės:

1/ Šaudymas postoletais, užtaisytais mažo kalibro šoviniais /free pistole/. Reikia išleisti 60 šūvių į 10 žiedų taikinį, esantį už 50 metrų / centrinio žiedo skersmuo- 5 cm./.

2/ Šaudymas mažo kalibro šautuvais,/5,6 mm/-English Match. Gulom reikia išleisti 60 šūvių į taikinius, esančius 50 metrų atstume, kurių centrinis žiedas 12.4 mm skersmuo.

3/ Šaudymas mažo kalibro šautuvais- Free Rifle, 3 pozicijų/. Reikia išleisti 120 šūvių iš trijų pozicijų, po 40 iš kiekvienos: 40 gulom, 40 stačiom ir 40 klupom.

4/ Šaudymas medžiokliniais /šratiniais/ šautuvais į išmetamus molinius balandžius/trap/ ir molines lėkštes/skeet/. Reikia "nušauti" iš viso 200 molinių balandžių arba 200 molinių lėkščių.

Kadangi šis šaudymas buvo pravestas visai kitoj šaudykloj, aš neturėjau progos stebėti gerųjų lietuviškų medžiotojų- "melagių" pasirodymo.

Stebėdamas ir kartu padėdamas Toronto teisėjams pravesti mažojo kalibro šautuvų ir pistoletų rungtynes, turėjau konstatuoti, kad dalyvavusieji buvo nuoširdūs šio sporto entuziastai. Iš jų labai pasižymėjo / tinkami tarptautinio masto pasirodymams/ buvo du detroitiškiai /juodu rasite laimėtojų sąrašuose).

Mus žavėjo daugiausia lietuvis jaunuolis / 18 m. amžiaus/ iš Omahos- J. Pultinevičius, kuris 3 ištisas dienas praleido šaudykloj. Jo kelionė į šaudyklą ir atgal nebuvo rožėm klota, nes jis iš Royal York viešbučio turėjo važiuoti specialiu trautobusu į aerodromą, o iš ten taksi į šaudyklą. Malonu buvo su juo susitikti bosų tarpe Dainų Šventėj ir repeticijoj. Jis šaudė tokio masto rungtynėse pirmą kartą ir parodė gerus davinius.

Atkreipė mūsų dėmesį tėvas su sūnum/berods iš Hamiltono/ Janušoniai, kurie, nors ir nenustebino rezultatais, bet šaudymo entuziazmu gali uždegti ir kitus.

Turiu paprašyti atleidimo, kad mano įspūdžiai negalėjo būti pilni, nes šeštadienį ir sekmadienį buvau pašauktas dalyvauti Dainų Šventės repeticijon ir koncertui. S.K.

Šaudymo pravedėjai: Iš kairės Vl. Rukšys - statistikos vadovas (kliudymų įvertinimas), B. Savickas - šaudymo vadovas, V. Kačergius - garbės teisėjas (statistikos) ir Alb. Artičkonis - šaudyklos vadovas (ugnies linijos teisėjas.

*** ● ***   *** ● ***

P. L. S. Ž. ŠAUDYMO DAVINIAI, 1978 m. Birželio mėn. 29- Liepos mėn. 1 d.

"FREE PISTOL" Pistoletai, 22 kal.		600	medalis
IVAŠKA D. Rymantas	Boston	274	auksinis
TAMULAITIS Vytautas	Toronto	235	sidabrinis
BENAS Alis	Cleveland	233	bronzinis
"ENGLISH MATCH" Šautuvu gulom,	.22 kal.	600	
ŠOSTAKAS Jonas	Detroit	581	auksinis
ŠEPUTA J. Vitalis	"	579	sidabrinis
PULTINEVIČIUS jonas	Omaha	520	bronzinis
JAUNUOLIS			
JANUŠONIS Dainis	Toronto	412	sidabrinis
"FREE RIFLE" Šautuvu trijų padėčių,	.22 kal.	1200	
ŠOSTAKAS Jonas	Detroit	1087	auksinis
ŠEPUTA J. Vitalis	"	1072	sidabrinis
PULTINEVIČIUS Jonas	Omaha	973	bronzinis
"TRAP" Šratinis Šautuvas,		100	
SVILAS Vytautas	Hamilton	93	auksinis
ZALESKIS Andrius	Toronto	92	sidabrinis
KONTRIMAS Algis	Hamilton	92	bronzinis
"SKEET" Šratinis Šautuvas		100	
KUCHALSKIS Eugenijus	Toronto	94	auksinis
NEMICKAS Kęstutis	Syosset, N. Y.	92	sidabrinis

Balys SAVICKAS
Varžybinio Komiteto Narys
Šaudymo Vadovas

KREIVI VEIDRODŽIAI

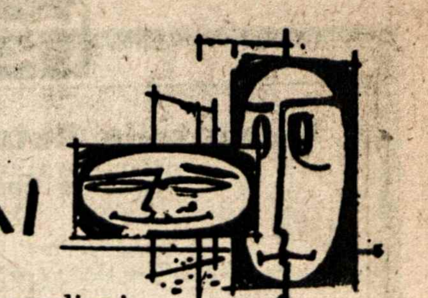

FRAZEOLOGIJA:

Kas yra Kas (nusikaltimas, nuodėmė, klaida, bausmė.).

Moto: tiesa yra gėris - tobulybė; tiesa yra tikslas ne realybė; Nusikaltimas atsitinka kai veiksmas įstatymo raidei neatatinka; Nuodėmė įvyksta kai sąžinė ant veiksmo ar minties supyksta; Klaida pasidaro kai žmogus netaip kaip visi daro. Už nusikaltimus valdžia, už nuodėmes sąžinė baudžia, suklydusius geri žmonės pamokina arba blogi žmonės su žemėm sumaišo — sunaikina. Nusikaltimas nepasako kas bloga ar kas gera, bet nurodo, kad nebot įstatymų nedera.

Nuodėmę žmogus tik tada pažįsta, kai sąžinė erškėčiais pražysta, Nebuvo žmogaus be nuodėmės, nėra be klaidos, bet silpnapročiai tebesilaiko tobulumo gaidos.

B. Bačiūnas, Simcoe.

FILMŲ PASAULYJE ★★★★★★★★★

Algirdas Gustaitis

DANGUS GALI PALAUKTI

Patraukli antraštė (angliškai: Haeven can wait). O koksai filmas? Reikalas štai koks: Dangaus patikėtinio apskaičiavimu sportininkas (Warren Beatty) turėjo mirti automobilių nelaimėje. Jo sielą paėmė ilgon kelionėn. Tas juokauja ir netiki, kad reikia skristi labai, labai toli. Jisai spyriuojasi ir įrodinėja, kad jis nėra miręs, jis visiškai sveikas, kas padarė klaidą ir jį įrašė mirusiųjų sąrašan.

Dangaus įgaliotiniai tvirtina, jie niekad klaidų nedaro. Na, jei taip nori, patikrins jo mirimo laiką. Cink, cink, cink ir kompiuteris praneša, kad jis turės mirti tik po daugelio metų.

Dangaus atstovai tvirtina, įvykusi neįtikėtina klaida. Bet klaidas visi padaro, ar ne?

Taip tai taip, bet kaip jam sugrąžins gyvenimą. Jis dar nori pabūti žemėje ir tam turi visas teises, ar ne?

Taip, ir dangaus atstovai grąžins jį į pasaulį. Įstatys jį atgal į jo kūną. Galės džiaugtis pasaulio įvairumais.

Vėl cink, cink, cink. Ne, negali būti. Bet tikrai taip. Kas dabar daryti? Pasirodo, jo lavonas jau krematoriume sudegintas ir pelenai į jūrą išbarstyti. Blogai, nes dangaus atstovai negali surankioti pelenus. Bet niekis. Jam leis pasirinkti gyvą asmenį ir į jo kūną įstatys sportininko sielą.

Visi trys (sportininkas ir du dangaus atstovai) leidžiasi į žemę. Visi nematomi. Ieško patinkamo asmens. Pasirenka. Dangaus atstovai pasirinktąjį tuojau išbraukia iš gyvųjų sąrašo. Momentaliai jį įstato, jis atsikelia tarsi tik nualpęs.

Ir pradeda naują gyvenimą turtuolio rūmuose, kur visko pilna. Tik su turtuolio žmona gyvena paslaptomis, turtuolio geras draugas. Mūsų sportininkas įsimyli kitą moterį, bet pradeda daryti tokių klaidų, kad dangaus atstovai praneša, jam teks pasitraukti iš šio kūno ir jį perkels į sportininko kūną.

"Ne, ne, prašau, leiskite man pasidžiaugti prasidedančia meile!" - jis prašo dangaus atstovų. Bet tuoj krenta nuo kulkos ir atsigauna pritrenkto sportininko uniformoje.

Filmas "Dangus gali palaukti" yra ištisai įdomus, staigmeniškas, gyvas, tikras filmas. Ir malonus žiūrėti. Vaidina Warren Beatty, James Mason, Julie Christie, Charles Grodin ir kt. Pagal Harry Segall vaidinimą. Filmui pritaikė Elaine May ir Warren Beatty. Produseris Warren Beatty. Muzika Dave Grusin. Pagamino Paramuot Pictures.

THE BETSY

Automobilių lenktynėse pagarsėjusį žmogų pakviečia automobilių gamintojas į Detroit, Michigan pagaminti visiškai naują mašiną, geresnę už iki tol žinomas. Tas lenktynininkas (Tommy Lee Jones) yra vyras be šypsenos, nelygiu veidu, visad paniuręs, vos pražiojantis burną. Bet jį tuojau įsimyli jo didžiojo viršininko jaunametė duktė (Jane Alexander) ir tuojau prieš jį visai nusirėdžiusi šoka į namuose esantį baseiną plaukioti.

Po tokios pradžios nesunku numanyti koks bus visas filmas, prileidžiant amerikiečių gamintojų buką galvojimą, be jokios pilnesnės fantazijos.

Auto fabrikantas (Laurence Olivier) verčia į lovą kiekvieną po ranka pakliuvusią moterį ir vieną tokį veiksmą pastebėjusi jo sūnaus žmona gražuolė (Katherine Ross) pati ateina pas jį į lovą, nors vyras jau 82 metų ir dažniausiai vežiojamas ratukuose.

Tokioje aplinkoje vyksta filminis veiksmas. Netikėtumai po netikėtumų, visi kvaili ir pigiausios, paleistuviškos rūšies, kaip dabar yra madoje.

Pagamino United Artists Corporation. Direktorius - Daniel Petrie. Produseris Robert R. Weston. Rankraštis Walter Bernstein ir William Bast. Pagal Harold Robins romaną.

A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI – ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagelbos. Atėjęs pas mus – nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 631-6834, Henrikui N. 277-7868.

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL
LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA $ 10.00 metams ir $6.00 pusei metų.
KELEIVIS
TEL. 268-3071
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $20.000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6 %
santaupas	7 ¾ %
term. depozitus 1 m.	8¾ %
term. depozitus 3 m.	9¼ %
pensijų fondas	9 %

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	10 %
nekiln. turto pask.	9¾ %

PRIZINIS ŠAUDYMAS

Rugsėjo 16 - 17 d. d. nuo 9val. – 5 val. p. p. DLK Algirdo šaulių kuopos Hamiltone prizinis šaudymas. Visi kuopos nariai kviečiami dalyvauti. Šaudymas vyks Medžiotojų ir Žūklautojų Klūbo "Giedraitis" šaudykloje.

Kuopos Valdyba.

sault·st·marie

NAUJIENOS:

Bevartant vietinį dienraštį krito į akis statistiniai duomenys, kad miesto švietimo įstaigomis besirūpinąs Education Board 1952 mt. įvairių mokyklų išlaikymui išleido 1 su 1/4 milijono žaliamarginių, o paskutiniais metais jau beveik 32 milijonukus. Buvo įdomus ir vieno advokato straipsnis perspėjantis nevartotiginklo prieš įsilaužėjus, vagius ar kitokios rūšies nepageidaujamus svečius savo nuosavybėje, nes Nova Scotia provincijoje vienas kanadietis priteistas sumokėjo $50 tūkstančių pasiautajam į koją jo namų įsilaužėjui, nes jis nebuvo ginkluotas...Turbūt, jau pristigyvenome laikus, kada reikia nuosavybės savininkui pasiklausti įsilaužėjo/o gal net žmonos prievartautojo/ ar jis turi ginklą?!...

Vasaros šiais metais kaip ir neturėjome. Mūsų žuvininkai ir net tokie kaip Napalys Aukstikalnis ir Druskių šeima šią vasarą nekalba, kad neturi kur žuvų dėti. Tiesa vienas kuklus ir labai jau geras siam rašetvai pažįstamas žuvininkas birželio pabaigoje pagavo 25 svarų maskį. Apylinkės valdybas reikėtų pagirti už gražų pasirodymą pačioje didžiausioje miesto bibliotekoje, kur įvairių tautybių suruoštoje parodėlėje musiškiai išstatė labai daug gražių ir retų eksponatų, pradedant audiniais, drožiniais ir kitokiu liaudies menu, o baigiant Lietuvos piligais ir gintaru. Matėsi lietuvių atstovai ir kiekvieną vasarą vykstančiame Community parade- Irena Slyžytė, pernai rudenį, derliaus baliuje išrinkta etninių grupių grožio karaliene jos sesutė Audrė. Kanadietišką vėliavą /kur buvo mūsiškė vėliava?/nešė jos brolis Dovydas.

Buvo įvykę du piknikai, kurių vieną surengė Medžiotojų ir Žuvininkų klūbas Briedis, o kitą suorganizavo valdyba Echo ežero pakrantėje, kur susitelkę virš pustuzinio lietuviškų vasarnamių / atsiprašau, "kaitdžių"/. Girdėjosi, kad piknikai labai linksmai praėjo ir niekas net Echo ežere, net gintaro spalvos skysčiuose neprigėrė..."Briedžio"piknike mūsų mieste žinomo hotelio savininko A. Šimkevičiaus /Sims/ iniciatyva buvo surengtos net karvių melžimo varžybos. Gana, kad šis korespondentas nė viename piknike dėl susidėjusių aplinkybių negalėjo dalyvauti ir kaip toje senoje pasakoje apie lietuviškas vestuves: tai gėriau ir vaigiau, per barzdą varvėjo, o burnoje nieko neturėjau...

Tas pats korespondentas

Toronto vysk. T. Fulton šventina kertinį akmenį Lietuvos Kankinių Šventovei, — tai buvo tik prieš metus laiko, kai jau dabar atšvęstos ir įkurtuvės. Nuotr. J. Aušroto.

D Ė M E S I O

KĄ TIK IŠ SPAUDOS IŠĖJO MARIJOS AUKŠTAITĖS ĮDOMI APYSAKA "I Š E I V I J O S K E L I U", KUR VAIZDUOJA NĖŠČIOS MERGAITĖS JAUTRIUS IŠGYVENIMUS, DAILININKO ROMANSĄ, IR KUNIGUI NUOŠIRDŽIĄ, GARBINGĄ MEILĘ, DĖL KURIOS JI AUKOJASI PER SUNKŲ SU JUO ATSISKYRIMĄ.

Knyga turi 207 psl., kaina $5,50. Užsakymus siųsti per "Tėviškės Žiburius", per D. ir B. Kriaučiūnų krautuvę 313 Barton St. E., Hamilton, Ont. ir per leidėją A. F. Navikevičių:
555 Sheppard Ave. W. #202,
Downsview, Ont.
M3H 2R7,
Canada.

Eps.

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

PRABĖGA VASARA

Štai ir š vasara eina į pabaigą. Sekmadienis. Kaip ir kitomis dienomis, padangė, galima sakyti, net grasinančiai vaiski. Karšta, tvanku, ir taip jau du mėnesiai be atvangos.

Apsirinko tie, kurie tvirtino, kad galbūt šių Namų Popietėje šiandieną neperdaug kas ir pasirodys. Panašiai, kaip ir kitais sekmadieniais, rinkosi, ėjo, na ir pripildė pilną salę savi, čia pat gyvenantys, ir kaip visuomet, gražus būrys iš įvairių tolimesnių pasivečių, šiame mieste besilankančių.

Pirmiausiai šių Namų budintis pristato E. Marcinkevičiūtę, viešnią iš tolimosios Australijos. Po to, pakyla ir visiems pasirodo naujas šių LN narys, tik ką iš Panevėžio pas tėvus gyventi atvykęs, skaistus, drūtas Lietuvos laukų bernužėlis Albertas Benotas.

O štai ir svečias iš Vilniaus, profesorius ir didelis sporto entuziastas Vytautas Kulakauskas, torontiečiams gerai pažįstamo nepalistamo dainos mylėtojo p. Karniliavičiaus giminaitis.

Pavardėmis iššaukti, pakyla ir visiems pasirodo visas būrys jaunų Chicagoje gyvenančių mūsų tautiečių. Pristatomi ir iš artimesnių vietovių čia atsilankę svečiai.

Ne tokia jau paprasta ši Popietė. Stai jau antras sekmadienis iš eilės šioje salėje gražiai išstatyti liaudies meninink drožinėtojo Jono Mockaus medžio išdirbiai. Visi stebisi kiek čia darbo darbelio juose įdėta! Visa tai daugiau panašu į gintaro, o ne medžio išdirbinius.

Prie stalo budintis duoda paaiškinimus drožiniais besidominiems, ir tuo pačiu veda registraciją artėjančiai Šeimų Poilsio stovyklai.

Gyvai domimasi ir Simo Kudirkos anglų kalba pasirodžiusia knyga" Tiems, kurie dar jūrose"-anglų kalba-For Those Still At Sea. Šią knygą jam padėjo parašyti jaunas Amerikos žurnalistas Larry Eichel. Šiandieną čia įvairiausių kalbų kalbelių, kaip niekados ankščiau, tiesiog išitisos marios.

Neseniai praėjusios didžiosios PLDienos dar tvirtai tebesilaiko visų pasąmonėje.

Prieš porą dienų vyko demonstracijos prie miesto rotušės, reikalaujant laisvės Viktorui Petkui, visų gyvai tebeinksniuojama, ypač, kad ją plačiai aprašė ir komentavo patys didieji šios šalies dienraščiai, reikšdami mums ir mūsų pavergtam kraštui daug simpatijų.

Visiems nusistebėjimą kėlė ir praėjusį sekmadienį Humber Trails parke įvykusi lietuvių evangelikų liuteronų metinė gegužinė, kurios metu spontaniškai buvo surinkta 1.000 dolerių aukų V. Petkaus gelbėjimo reikalams. Puikiame gamtos kampelyje ši iškyla praėjo labai nuotaikingai.

Čia juos aplankė ir gražus būrys svečių: Kanados LB pirm. J. R. Simanavičiaus lydimas, gegužinėn atsilankė ir tolimosios Brazilijos Sao Paulo miesto lietuvių vetkėjas prelatas Pijus Ragažinskas.

Tarp įvairių mus ir mūsų aplinką supančių bėgamųjų reikalų, ne vienas šių Popietių lankytojų jau ir nuogąstauti ima, iš viso perilgai užsitęsusia šios vasaros sausra. Kasdieną saulėtiesiog kepina, be galiesčio viską džiovina, iš kiekvieno paskutinį prakaito lašą traukdama, sūpindama jėgas, tuo pačiu įkyriai grasindama būsimam šios vasaros derliui. Tai susirūpinimą keliantis ir mums neįprastas, tiesiog slėpiningas, šių moderniškų laikų reiškinys.

Kasdieną laistomi kiemeliai apie gyvenvietes dar šiaip taip rodo gyvybės ženklų, tačiau didesniejį plotai, užmiesčio apylinkės bei platūs laukai tiesiog ruduoja nuo sausros.

Tai tokia čia pas mus čių metų vasara, kuri negailestingai kaitindama, praeina čia pro mus ir šiuos Namus.

ATGAIVINAMA ŠVENTĖ

Toronte Tautos Šventė eilę metų buvo pamiršta. Bet dabar, gal paskatinti Pas. Liet. Dienų pasisekimu, Toronto senjorų organizacija (taip moderniai vadinasi pensinikų klūbas), nutarė šią šventę atgaivinti ir priminti torontiškiams, kad senjorai dar budi tautos sargyboje ir kol jėgos dar leidžia, yra naudingi ir aktyvūs Toronto Lietuvių Bendruomenės nariai.

Šiemet, dėl susivėlavimo, ši šventė neįmanoma suruošti rugsėjo 8 d., kaip buvo priimta tėvynėje, bus atidėta į sekmadienį šio mėnesio gale.

Programoje numatyta pagarsėjusio oratoriaus paskaita iš JAV ir plati meninė dalis, įjungiant daug jaunimo: muzika, tautiniai ir kt. šokiai, prityrusių aktorių deklamacijos ir kt. O kad dalyviai turėtų progos padiskutuoti prelegento naujai iškeltas mintis ir gal bendrai patikrinti šios šventės vertę, galės pusvalandžiui ilgiau pasilikti prie kavos ir skanėstų, kuriuos paruoš rengėjos bei rengėjai šoninėje salėje.

Minėjimas - Tautos Šventė, bus pabaigoj rugsėjo, sekmadienį (tikra data dar neaiški). Prasidės pamaldomis Prisikėlimo parapijoje, kur dalyvaus organizacijos su vėliavomis. Žuvusiems pagerbti bus padėtas rožių vainikas prie paminklinės lentos. Po to, 3 val. v., akademinė dalis Liet. Namų didžiojoje salėje. Visi dalyviai bus papuošti tautinėmis vėliavėlėmis. Įėjimas -veltui. Kas norės, galės įmesti auką, rengimo išlaidoms padengti.

Alijošiūtė

PASALPČIŲ KALNELIS

Pakilęs virš lankų plačių,
Kurupių santaka gili,
Kalneli, pilnas paslapčių,
Ką pasakyti man gali?
Kiek šimtmečių čia tebestovi?
Plačiai žvelgi į šalį visą,
Kur gena vandenis Kirkšnovė,
Ramiai banguoja sau Dubysa.
Kodėl pasirę rymo kryžiai,
Ir liūdi vienišas smūtkelis?
Ir vėl pavasariai sugrįžę,
Žiedais išmargina takelį.
Aš tavimi susižavėjau,
Tavo tylėjimu giliu.
Atsigrožėti negalėjau,
Pro šalį eidamas keliu - - -

A. Lukošius

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8½% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8½% už pensijų ir namų planą	
7½% speciali taup. sąsk.	9¼% už mortgičius
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 20 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Balio Maskeliūno

ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA
INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas *All Seasons Travel*, B.D.
2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3830 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

LIETUVIŲ NAMAI

LN savo veikloje yra sudarę "Labdaros" fondą ir per šį fondą nukreipiamos pašalpos bei aukos. Šiais metais jau yra paskirta 5630 dol. įvairioms organizacijoms ir asmenims. Paskutiniu laiku yra paskirta vieno mokinio kelionei į Vasario 16 gimnaziją 521 dol. ir Romo Kalantos skaučių vyčių būriui 200 dol.

LN reikalingas rūbinės prižiūrėtojas. Kreiptis į raštinę.

• Anapilio, (buv. Šv. Jono Krikštytojo) parapijos numatomos švęsti 50 metų sukakties iškilmės. Ruošos komitetui sutiko vadovauti Jonas Andrulis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

po Chicagos dangum

PASIKALBĖJIMAS SU PUBLICISTU VIKTORU LIBERČIU

Bal. Brazdžionis: Gerbiamas Liberti, leiskite paklausti Tamstos ar seniai atvykote į laisvus Vakarus ir iš kur?

Libertis: Neseniai, daugiau negu prieš tris metus, iš Varšuvos.

B. B.: Kiek ilgai ir ką veikėte Lenkijoje?

Lib.: Liaudies Lenkijoje gyvenau keturis metus ir dirbau licėjuje, polytechnikos institute ir Lenkų Mokytojų Sąjungos kursuose, kur dėsčiau anglų, rusų ir vokiečių kalbas.

B. B.: Labai įdomu, bet atleiskite už nekuklų klausimą, kodėl Jūs Lenkiją vadinate "liaudies"?

Lib.: Neįsižeidžiau ir atvirai kalbant, į Jūsų ne nekuklų, bet smalsų klausimą tuoj pat atsakysiu. Tik prašau supraskite teisingai mane, nes mėgstu vadinti visus daiktus tikrais vardais ir kas svarbiausia, nemoku pataikauti nei saviem, nei svetimiem. Liaudies Lenkija vadinu todėl, kad ji yra tokia, iki 1939 m. ji buvo ponų Lenkija, lenkų terminologijoje, sanacinė Lenkija.

B. B.: Nesuprantu, kaip Jūs patekote į Vakarus?

Lib.: Deja, nesu nei žymus, nei garsus, bet esu laisvas emigrantas, buvau kaip turistas Kanadoje ir pasilikau joje, kaip politinis emigrantas, tačiau nemėgiamas, nes emigracinė valdžia tokių politikierių bent paskutiniais metais nevertina, net nepageidauja, kad negadintų santykių su biznio partneriais: SSSR, Sovietų Sąjunga ir jos satelitais. Kanada ypatingai pagarbiai traktuoja oficialius sovietinius vizitorius, o ne lietuvius arba lenkus antikomunistus...

B. B.: Ar jūs save laikote antikomunistu?

Lib.: O čia tai jau nekuklus klausimas, bet nebijau atsakyti, nes dėl to ir atvykau į Vakarus: kad pasakyčiau tiesą, o neužsiimčiau vienos ar kitos rūšies propaganda, ką darė ir daro Maskvos politikieriai, SSSR imperializmo šaukliai. Aš esu tik antisovietinis emigrantas, kalbąs tiesą apie sovietų komunistus, kurie yra kalti už savo (rusų) ir kitų tautų patriotų naikinimą, kalti už Pabaltijo valstybių likvidavimą, paverčiant jas Rusijos šiaurės-vakarų pilnai priklausoma teritorija- kolonija. Turiu pridėti, kad nesu lenkiškas, čekiškas ar vengriškas, itališkas bei prancūziškas antikomunistas, taigi tampu antikomunistu tada, kai komunistinė ideologija yra paversta imperialistine propaganda pasauliui "išlaisvinti". Aš esu ir būsiu negailestingu priešu visų tų srovių, kurios grįs ir grindžia savo politiką ant jėgos, prievartos šantažo, klastos ir apgaulės pagrindo, nežiūrint iš kur jos beplauktų: Maskvos ar Washington'o, iš Kairo ar Izraelio, iš Pekino ar Romos.

B. B.: Labai esu dėkingas už šį atsakymą, bet dar norėčiau plačiau žinoti apie, kaip Jūs sakote, rusų politiką pavergto Pabaltijo atžvilgiu. Man teko nugirsti, kad Tamsta buvote Rusijos šiaurėje, konclageryje. Ar tai tiesa?

Lib.: Neabejotina tiesa, nes turiu dešimt savo bendrabylių-liudininkų. Taip, aš buvau Komijoje, Vorkutoje ir Rusijos Ūralo srity, Mordavijoje, viso 8 metus, tai yra, neištremtas, o teistas ir visus tuos metus praleidau už spygliuotų tvorų, su konvojais, sargybiniais.

B. B.: Paaiškinkite plačiau, kaip tai atsitiko, už ką ir kada?

Lib.: Tai buvo N. Chruščiovo laikais, už dalyvavimą Lietuvos Nacionaliniame Liaudies Fronte, kuriam tada priklausiau kaip Lietuvos Laisvojo Demokratinio Jaunimo Sąjungos atstovas. Apie to Nacionalinio Liaudies Fronto tolimesnę veiklą galite spręsti iš paskutinių deklaracijų ir atsišaukimų, pasiekusių Vakarus, kuriuose kai kurie tendencingi, tiksliau, labai mažai nusimaną apie pavergtos Lietuvos pogrindį laikraštininkai, stengėsi nutylėti apie tokios organizacijos plačią veiklą. Galiu užtikrinti, kad Nacionalinio Liaudies Fronto nelegali veikla didėja ir plečiasi visoje okupuotoje Lietuvoje ir jo programa yra žinoma (daugumai) dabartinės Lietuvos inteligencijai.

B. B. Ar Tamsta skaitėte lietuviškoj išeivijos spaudoj Nacionalinio Liaudies Fronto programą, paskelbtą Vakaruose, ir ar tai realu įgyvendinti ją taikiomis priemonėmis iki 1984 metų?

Lib.: Taip, skaičiau ir ją žinau, iš tų laikų, kai pats priklausiau vienai iš jo grupių. Dėl realumo įgyvendinti taikingomis priemonėmis labai sunku pasakyti, bet būnant optimistu, kokiu aš pats esu, sakyčiau, galima ir nėra tokios jėgos, kuri galėtų sulaikyti nacionalinio judėjimo srovę Pabaltijo pavergtose respublikose, jei lietuviai, latviai, estai, visi tų šalių (laikinai okupuotų SSSR) patriotai veiks kartu ir vieningai. Reikia neužmiršti, kad pabaltiečiai šiandien yra nevieni, juos palaiko 50 milijonų ukrainiečių tauta ir 10 milijonų kaukaziečių (armėnai, gruzinai ir kiti), kurie taip pat veda nacionalinio pasipriešinimo kovą kaip ir lietuviai. Būtina pridėti, kad visi SSSR satelitai, kaip Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija ir kitos yra kovojančių tautų pusėje.

B. B.: Tamstos politinis pasiruošimams yra didelis platus, ar galėčiau žinoti, ką Jūs baigėte ir kuo dabar domitės, būdamas laisvuose Vakaruose?

Lib.: Esu baigęs Vilniaus Valstybinį Universitetą. Istorijos Filologijos Fakultetą, studijavau kalbas ir literatūrą. Vakaruose gilinausi politiniuose moksluose, bet, deja, jie čia mažai reikalingi, nes jais mažai kas domisi, o jei kas ir interesuojasi, tai daugiau detantės problemomis, o ne laisvės ir pavergtų tautų klausimu. H. Kissinger io ir P. Trudeau politika, nukreipta į kolaboraciją su Maskva nėra paremta lasivei ir demokratijai ginti, ji savo laiku vedė prie Vakarų demokratijos naikinimo.

B. B.: Kokias mokate svetimas kalbas?

Lib.: Be lietuvių, žinau dar anglų, vokiečių, rusų, lenkų, latvių ir prancūzų (pasyviai).

B. B.: Ar rašote į lietuvių emigrantų spaudą, kokią ir ka?

Lib.: Taip: daugiausiai į Kanados. Spausdinu savo keletą politinės lyrikos bandymų ir publicistinių straipsnių, o paskutiniu metu prozos ištraukas iš būsimo romano: "Neverk, Maskva ašaroms netiki".

B. B.: Be komplimentų turiu pasakyti, kad ištraukas iš Tamstos būsimo romano, atspausdintas "Nepriklausomoje Lietuvoje", aš labai vertinu. Jūs labai lyriškai ir sentimentaliai piešiate kalėjimo vaizdus, kurie perduoti gana natūraliai, teisingai, be tendencinės propagandos, be to, jie dar įvilkti į jumoro bei lengvos satyros rūbą. Tiesa, gal per ilgi, tiesiog periodiniai sakiniai, bet vis dėl to jie lengvai suprantami ir labai įdomūs... Sakykite, gerbiamas Liberti, ar greit Tamstos romanas pasirodys spaudoje, ar turite kas Jus paremtų finansiniai?

Lib.: Ačiu už komplimentus, sakyčiau, gal per gerus, bet dalinai Tamstos nuomonė teisinga. Minusas, kad rašau ilgais sakiniais, bet kitaip nemoku, gal dėl to, kad taip kalbu ir mąstau. Kada mano romanas pasirodys nelengva apibrėžti, bet planuoju išleisti iki 1980 m., žinoma, jei kas parems finansiniai.

B. B.: Aš noriu Jums pasakyti- būtinai darykite, baikite jį rašyti, o mes Amerikoje tikiu, kad paremsime, nes tas romanas, kiek aš supratau iš jo ištraukų, bus svarbus meniškai, dar labiau kaip istoriškas kūrinys, beprecedentiškai parodąs sovietų-Maskvos okupantų padarytus žiaurumus lietuvių ir kitų Pabaltijo tautų atžvilgiu Stalino-Chruščiovo - Brežnevo laikais. Ypač paskutiniais metais, kai mūsų tėvynėje prasidėjo naujas, jau okupacijos sąlygose auklėto jaunimo politinis renesansas. Tada detantės priedangoje Maskva, perėjusi į generalinį puolimą Europoje ir darydama planingą ideologinę ekspansiją satelitiniuose kraštuose, pažadais ir komunizmo vilionėmis, bando palaužti lietuvius. Kokia Tamstos nuomonė šiuo klausimu?

Lib.: Tamstos supratimas sovietinės realybės labai geras, retas iš lietuvių tarpo laisvuose Vakaruose. Kiek sutikau savo tautiečių, tai dauguma jų neretai klysta dviem pagrindinėm kryptim: vieni politiniai emigrantai, nežinau kaip Amerikoje, bet Kanadoje per daug detantiški, o kiti, viskuo nusivylę ir viską neigia ir nieko nelaukia ir netiki, teigdami, kad jau nepriklausomos Lietuvos nebus, kad viskas yra žuvę.

B. B.: Ar neatrodo Tamstai, kad politinė situacija dabar yra, jei taip galima sulyginti, panaši į situacija prie Stalingrado 1942 metais, Wehrmachto karinės strategijos viršūnėje?

Lib.: Nuostabus palyginimas su Stalingradu, geresnio būti negali. Panašiai yra ir šiandien ir apolitiniuose Vakaruose, kai kurie, net labai daug, ima aiškinti ir drebėti, kad sovietinis komunizmas yra nenugalimas, kaip tada, kai kurie teigė, kad Hitleris laimės karą. Bet dabar visi žinome, kuo pasibaigė Adolfo avantiūra. Panašiai bus ir su Maskvos imperialistine vyriausybe, kuri, norėdama ideologiškai ir karine jėga pavergti pasaulį, susilauks panašaus galo su panašiu į Niurnbergo procesą, tik šį kartą Minske, kuriame liudininkais ir teisėjais bus ne tik keturios didžiosios valstybės, bet ir kitos tautos: lietuviai, latviai, estai, suomiai, lenkai, čekai, slovakai, vengrai, armėnai, gruzinai, ukrainiečiai ir kiti.

B. B.: Kokie reiškiniai rodo, Jūsų manymu, kad Sovietų Rusija gali kristi? Esu nustebintas Tamstos drąsa ir tikėjimu pergale, o svarbiausia, kad esate tikras, kad laisvė bus laimėta?

Lib.: Tuo neabejoju ir pilnai tikiu, nes gyvenimo ir istorijos logika tokia: tiesa nugali melą, humanizmas- despotizmą, laisvė- vergiją, o Dievas- piktąją dvasią ir esu tikras, kad ant SSSR griuvėsių gan greit bus atstatytos laisvos ir nepriklausomos Estijos, Latvijos, Lietuvos, Gudijos, Ukrainos, Gruzijos, Armenijos ir kitos valstybės.

B. B.: Mes galim laisvai reikšti savo mintis ir viltis, bet ateitį sunku nujausti, nes kaip praeityje karų ir įvairios politikos užkulisių nežinojom, gal būt nežinia gaubs ir ateities situacijas. Tačiau mes, tikiu, visi kartu žygiuojame su pavergta tauta ir jos kovotojais- jie ten žinoma, bus šeimininkai, kai okupantas žlugs. Ačiū už atsakymus, iki kito karto!

(Pasikalbėjimą su Viktoru Liberčiu pravedė K. Brazdžionytė Lietuvos Aidų radio programoje birželio 18 d.). Bal. Brazdžionis

---

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

Veikia:
Pirmadieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.
Antradieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro
Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vakaro.
Visos laidos iš WOPA stoties 1490 AM banga.

Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

A. A. RAŠYTOJAI IEVAI SIMONAITYTEI

Lietuvoje mirus, jos seserei Marytei - Simonaitytei - Šiliauskienei reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Nijolė Bagdžiūnienė, dr. Vitalija Giriūnienė

KEITH BUILDING MAINTENANCE

NAMŲ REMONTAS

Taisymas stogų, ivairiausi dažymo ir kiti darbai — Tel. 363-1620.

Apie darbų sąžiningą atlikimą teiraukites pas Leoną Gurecką 366-2548.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal Tel. 767-6183

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. — Tel. 366-7281

- ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS. (Lietuviams duodame specialią nuolaida)
- PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Sušinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus —

364-1470

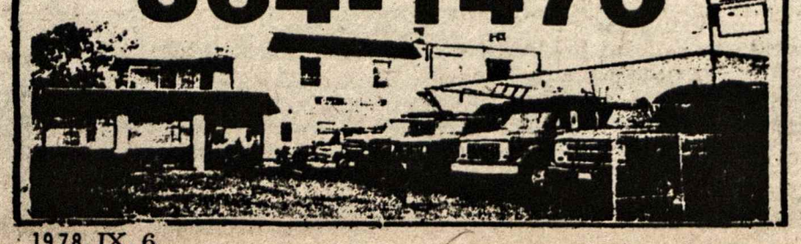

PAMINKLŲ GAMYBA

— MONUMENTS MANUFACTURER
TODORO & BIGRAS LTD.
6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

Jetté & Frères

VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

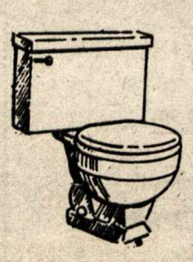

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro - Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

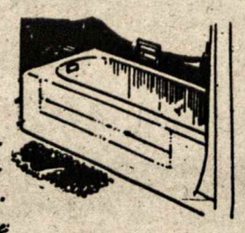

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius.
140-2e AVENUE - 366-0330

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

$1 kelnėms- pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT — **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS
coin/ corner 5e ave **7661-A CENTRALE**
495-90e AVE
coin / corner Bayne **365-1143**
2955 Allard Street, Ville Emard
766-2667.

Dino's

366-7818

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle. La Sallė. P.Q.

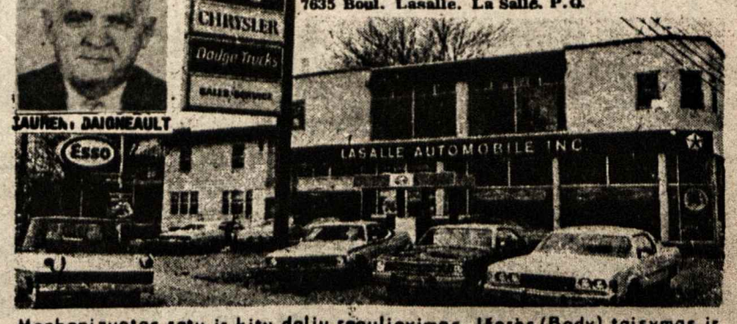

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De LaVerendrye, pr'e Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

PADĖKA

NL laikraščiui organizacijos ir skaitytojai yra paaukoję ir praturtinę administracijos kasą. Jiems nedelstiną padėką sutrukdė vasaros atostogos, ir taip laikas nejučiomis prabėgo. Bet jie visi nebuvo užmiršti, pas mus jų kortotekose atžymėti ir šiems geradariams padėka nė kiek nesumažėjusi:

Kredito Unija Litas aukojo 200 dol., Adamonis Draudimo Įstaiga-50 dol., G.V.E. -40 dol., Tekutytė R. -33 dol. Lukas K. - 30 dol.

Po 25 dol.: Mažeika P., Ališauskas A., Delkus O., Folk Art Council, Neringos Šaulių Kuopa. Po 20 dol.: Klučinskas V., Vaupsha A., Juozas D. Po 15 ir daugiau dol.: Kaškelis J., Sturm V. P. Ralys J., Jakubauskas K., Vilniškaitis J., Norkeliūnas Draudimo Įstaiga, Bakūnas L. Krištolaitis J., Kratavičius J. Po 10 dol.: Stankus J., Valaitis J., Navickas A., Grimas F., Pikelis J., Morkūnas St., Gentelman W., Klimas J., dr. Mališka J., Juodelis B., Mileris K., Busma, Staugaitis A., Virkutis A., Umbrazas St., Peteraitis V., Žitkevičius J., Pivoriūnas J., Boroninkaitis O., Indreika P., Karuža K., Vieskelis I., Kuperskis L., Vaitkutis J., Čepas St., Intas J. F., Nemickas Br., Eslovas Vl., Kalendra K., Kličius A.

(bus daugiau)

MIRĖ VYTAUTAS KUDŽMA

Rugsėjo 3 d. vakare netikėtai savo vasarvietėje Lac Silvere mirė Vytautas Kudžma.

• Sol. Gina Čapkauskienė praleido gražias atostogas Kennebunkporte ir davė ten gražų koncertą. rugpjūčio 5 d., po kurio jai buvo įteiktas dail. V. Jonyno tapytas jos portretas. Surengtos jai ir dail. V. Jonynui išleistuvės.

Grįžusi namo Montrealin, solistė ruošiasi rudens koncertui St. Catharines drauge su sol. R. Strimaičiu rugsėjo 16 d. Koncertas ruošiamas Tėv. Juvenalio Liaubos 60 m. sukakčiai pagerbti. Akompanuos muz. Jonas Govėdas.

Lapkričio 4 d. Toronto LN parengime sol. Gina Čapkauskienė pirmą kartą atliks programą kartu su sol. S. Žemelyte.

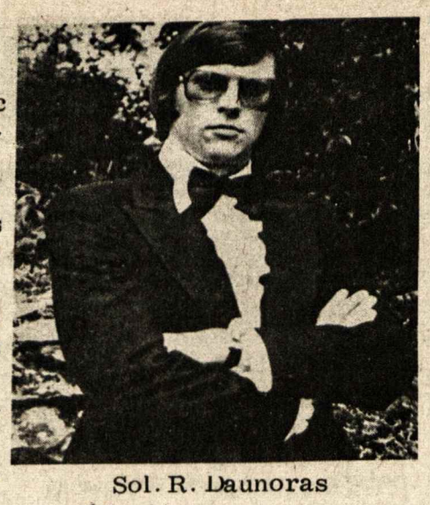

Sol. R. Daunoras

Ši programa numatyta atlikti ir Montrealio AV parapijos metinių proga gruodžio 9 d.

• Staiga susirgo ir buvo nuvežtas į Royal Victoria ligoninę Mykolas Gudas.

• A. Dagilis buvo sužeistas gatvėje ir paguldytas St. Michel ligoninėje.

• KLK Moterų D-jos Montrealio sk. V ba iškilmingai minės savo metinę šventę gruodžio 2-3 dienomis. Tuo metu bus rengiama Birutės Delkutės keramikos darbų paroda. Taip pat bus kitas svečias, tai Norbertas Lingaitis iš bostono su savo gintaro, sidabro ir aukso išdirbiniais.

• Juozas Šiaučiulis, Šaulių Rinktinės pirmininkas, buvo išvykęs į Hamiltono Šaulių Kuopos moterų ruoštą gegužinę.

• Kennebunkporte vasarojo eilė montrealiečių: V. ir M. Murauskai, A. Keblys, šv. Kazimiero parapijos kleb. dr. F. Jucevičius, P. Polišaitis su žmona, J. ir D. Stankevičiai.

DAINŲ IR ARIJŲ
KONCERTAS
SOL. RIČARDAS DAUNORAS

1978 m. rugsėjo mėn. 16 d., ŠEŠTADIENĮ.
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE,
8 val. vakaro.

Kaina: $5,00 suaugusiems, $4.00 studentams.

Rengia: Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Montrealio Skyrius.

KRONIKA — Montreal

NEPAGAILĖKIM SAVO VAIKAMS KULTŪROS

Montrealio Lietuvių Šeštadieninė Mokykla vėl pradeda naujus mokslo metus š. m. rugsėjo mėn. 16 d. 9 val. r. Cherrier mokyklos patalpose.

Daug džiaugsmo atneša tėvams ir vaikams šios mokyklos programa, susidraugavimas, nuoširdus, asmeniškas mokytojų domėjimąsis ir pastangos savo jaunaisiais ir vyresniais mokiniais. Daug gražių kūrybiškų ir prasmingų valandų ten praleidžiama, nemaža juoko, bėgiojimo, dainavimo, šokimo, rašymo, piešimo, skaitymo... Lietuvių kalba, kiek įmanoma, priartinama, praturtinama, supažindinama su istoriniais ir kultūriniais lietuvių gyvenimo įvykiais. Taip šeštadienio rytas praeina ne prie TV, kurios ir taip perdaug žiūrima, netinginiaujant ar šiaip beprasmiai laiką leidžiant. Reikia tik- tėvų pasiryžimo, kad šis šeštadienis būtų Mokykloje pripildytas mūsų vaikų.

Registruotis prašoma pas Mokyklos Vedėją M. Jonynienę ir Juliją Adamonienę, parengiamojo ir pirmojo skyriaus mokytoją. Registruotis galima ir Mokykloje, rugsėjo 16 d. 9 val. ryto. M. Jonynienės tel.: 489-2106, J. Adamonienės: 256-5366.

R E N K U
Montrealio apylinkėje senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles išleistas Lietuvoje ir emigracijoje.
Petras A d a m o n i s
Tel. 722 - 3545.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)
• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !
• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !
• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !
PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS
mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS
D.N. BALTRUKONIS
Sylko Realties Inc.
445 Jean Talon W, Suite 305, Mtl.
Tel: 273-9181 Res. 737-0844

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel. 255-3536

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West,
Suite 215, Montreal 109, Que.
Tel. 931-4024

PHARMACIENS — PHARMACISTS
M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS
Ouvert 9 a.m. à-to 10 p.m. Open,
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle
366-9742
365-0505

NOTARĖ
R. Pocauskas, B. C. L.
186 Sutton Place, Suite 108,
Beaconsfield, Que.
Tel. 694-5771.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų -658-5513

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

A P D R A U D O S N A U J I E N O S
ADAMONIS Insurance Agency Inc.
A U T O M O B I L I A I:
Palyginus, paskutinių metų kainos — yra žemesnės.
Jūsų draudimo bendrovė apmoka ir Jūsų pusės (Collision) nuostolius, nors ir neturėtumėte draudimo draudimo, jeigu esate nekaltas dėl nelaimės.
KOMERCINIAI, INDUSTRINIAI, APARTAMENTINIAI PASTATAI:
Atstovaujamų bendrovių apimtis, įgalina Agentūrą, apdrausti didesnius objektus, kur kaina atskirai sutariama.
GYVENAMIEJI NAMAI, INVENTORIUS:
Draudimai yra platesnės apimties, kainos pastovios.
APMOKĖJIMAS NELAIMĖS ATVEJU:
Automobilių nelaimių ir visais kitais atvejais, apmokama žymiai greičiau.
Agentūra turėdama pakankamai geros darbo jėgos, patarnavimą atlieka greitai ir tiksliai.
Prašome teirautis draudimo kainų ir sąlygų.
Tel.: 722-3545

Tel: Bus. 482-3460.
Res. 366-7041
DANPAR REALTIES CORP.
310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9
VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

NESPEKULIATYVINIS PARDAVIMAS
už 29.000 dolerių. —
— 3 butų (Triplexe) namas prie Jean Talon Street, — Montrealyje.
Skambinti 728-1725.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400
AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	8½%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias s-tas	7%
Ketvirtadieniais	10 - 8	depozitų-čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9 - 1	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9¼%
		investacines	10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT INC.
AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ BALDŲ PER KRAUTUVĖS 3 AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmenines	10.5%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.0%
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 1 m.	9 %	Investacines nuo	10.5%
Term. ind. 2 m.	9.25%		
Term. ind. 3 m.	9.5 %		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.